

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Кваліфікаційна робота бакалавра

на тему «Інфлюєнція війни на жанрово-тематичні аспекти медіакритичного каналу "Телебачення Торонто"»

Виконав: студент 4 курсу, групи 6.0619-1ж
спеціальності 061 журналістика
освітньої програми «Журналістика»

Розін І. С.

Керівник: к. соц. ком., доц. Костюк Ю. В.

Рецензент: к. філол.н., доц. Романюк Н.В.

Запоріжжя 2023

ЗМІСТ

Реферат.....	3
Завдання.....	4
Вступ.....	6
Розділ 1. Теоретичні засади дослідження на тему «Інфлюєнція війни на жанрово-тематичні аспекти медіакритичного каналу "Телебачення Торонто"»..	8
1.1 Зміна риторики в українських медіа в умовах інформаційно-гібридної війни.....	8
1.2 Особливості поширення інформації в медіа в умовах воєнного стану.....	13
1.3 Зміна жанрового та тематичного різноманіття контенту «Телебачення Торонто» під час воєнного стану.....	21
Розділ 2. Супровідна записка до творчого проєкту.....	32
2.1 Опис та обґрунтування творчого проєкту.....	32
2.2 Опис цільової аудиторії та особливостей просування продукту.....	36
2.3 Формально-змістові характеристики проєкту.....	36
2.4 Особливості оформлення проєкту.....	34
2.5 Технічні і програмні засоби.....	39
2.6 Зв'язок із творчим доробком.....	40
Висновки.....	41
Список використаних джерел.....	43
Додаток А. Список сюжетів «Телебачення Торонто», обраних для аналізу.....	47
Додаток Б. Список матеріалів портфоліо.....	52
Декларація академічної доброчесності здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ...	55
Abstract.....	56

РЕФЕРАТ

Назва теми: «Інфлюєнція війни на жанрово-тематичні аспекти медіакритичного каналу "Телебачення Торонто"»

Обсяг основної частини роботи: 37 сторінок.

Кількість використаних джерел – 31.

Мета роботи – прослідкувати вплив війни на жанрове і тематичне переформатування діяльності «Телебачення Торонто» як представника українських медіа.

Для досягнення мети дослідження ми виконали такі **завдання**:

- 1) систематизувати думки вчених щодо діяльності медіа під час війни;
- 2) узагальнити вимоги до роботи ЗМІ під час воєнних дій;
- 3) з'ясувати характерні риси контенту проекту «Телебачення Торонто» до повномасштабного вторгнення та під час нього.

Об'єкт дослідження – матеріали «Телебачення Торонто», випущені в період з листопада 2021 по липень 2022 року.

Предмет дослідження – трансформація жанрово-тематичного різноманіття у сфері інформаційно-розважальної журналістики в умовах повномасштабної війни на території України.

Формально-змістові характеристики проекту. Творчий проект є циклом інформаційних відеоматеріалів для спеціалізованого інтернет-видання GameStreetUA, який складається з 10 сюжетів інформаційно-розважального спрямування хронометражем від 10 до 60 хвилин, створених у період з вересня 2021 по квітень 2023 рік. Реалізований проект демонструє вплив соціально-політичної ситуації в країні на вербально-візуальні засоби комічного в журналістських матеріалах.

Ключові слова: військова журналістика, мова ворожнечі, інфотеймент, hate speech.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет журналістики
Кафедра журналістики
Рівень вищої освіти – бакалавр
Спеціальність 061 журналістика
Освітня програма «Журналістика»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Чернявська Л. В.

«12» грудня 2022 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА СТУДЕНТОВІ
Розіну Ігорю Сергійовичу

1. Тема роботи – «Інфлюенція війни на жанрово-тематичні аспекти медіакритичного каналу "Телебачення Торонто"» («The influence of War on the Genre and Thematic Aspects of "Toronto TV" Media Channel») .
керівник роботи – Костюк Юрій Вікторович, доц., к. соц. ком.,
затверджені наказом ЗНУ від «30» грудня 2022 року № 1903-с.
2. Строк подання студентом роботи – 20 травня 2023 року.
3. Вихідні дані до роботи – праці таких дослідників: Г. Вусик, А. Глушко, Д. Дуцик, І. Земляна, А. Моль, А. Нікітін, Г. Почепцов.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): 1) проаналізувати дотичні до теми роботи журналістичнознавчі наукові праці; 2) з'ясувати й окреслити аспекти висвітлення теми війни на радіо; 3) презентувати власний творчий доробок.
5. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Завдання видав (дата і підпис)	Завдання прийняв (підпис)
Вступ	Костюк Ю. В., доц.	Грудень 2022	
1 розділ	Костюк Ю. В., доц.	Лютий 2023	
2 розділ	Костюк Ю. В., доц.	Квітень 2023	
Висновки і додатки	Костюк Ю. В., доц.	Травень 2023	

6. Дата видачі завдання – 20 грудня 2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Скласти графік виконання роботи, визначити мету, завдання, об'єкт, предмет дослідження.	23.01.23	Виконано
2	Написати попередній варіант вступу і змісту. Дібрати наукову літературу, визначити емпіричні джерела.	22.02.23	Виконано
3	Опрацювати літературу, написати теоретичну частину, оформити список літератури	15.03.23	Виконано
5	Сформуванати список творчого доробку, написати всі інші підрозділи практичної частини.	27.04.23	Виконано
6	Написати висновки і остаточний варіант вступу.	15.05.23	Виконано
7	Оформити всі додатки.	29.05.23	Виконано
8	Пройти рецензування. Здати роботу на нормоконтроль.	9.06.23	Виконано
9	Виправити недоліки оформлення і здати роботу на кафедру.	15.06.23	Виконано

Студент _____ Розін І. С.

Керівник роботи _____ Костюк Ю. В.

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ Чабаненко М. В.

ВСТУП

Повномасштабне вторгнення Російської Федерації на територію України в лютому 2022 року вплинуло на усі сфери суспільно-політичного і культурного життя, змістивши вектори уваги різноманітних інститутів, зокрема і медіа, на війну.

Під впливом відповідних подій в українському інфопросторі з'являються нові теми, терміни, змінюються форма подачі інформації та вимоги до журналістських матеріалів, що змушує ЗМІ підлаштовуватися під сучасні реалії та вдаватися до метаморфози власного контенту, щоб відповідати запитам аудиторії, що зумовлює *актуальність* нашої кваліфікаційної роботи.

Мета нашого дослідження – прослідкувати вплив війни на жанрове і тематичне переформатування діяльності Телебачення «Торонто» як представника українських медіа.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати наступні *завдання*:

- систематизувати думки вчених щодо діяльності медіа під час війни;
- узагальнити вимоги до роботи медіа в умовах активних воєнних дій на території країни;
- визначити специфіку жанрово-тематичного різноманіття в українських медіа в умовах повномасштабної війни;
- з'ясувати характерні риси контенту проєкту «Телебачення Торонто»;
- виокремити та описати особливості діяльності «Телебачення Торонто» після початку повномасштабного вторгнення.

Об'єктом дослідження є сюжети, опубліковані на ютуб-каналі «Телебачення Торонто» в період з листопада 2021 по липень 2022 року (усього 121 відео).

Предмет нашого дослідження – трансформація тематики та жанрового різноманіття у сфері інформаційно-розважальної журналістики в умовах активних бойових дій на території України.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається з реферату, вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків. Обсяг роботи – основної частини роботи – 37 сторінок. Список використаної літератури включає 31 найменування (викладене на 4 сторінках).

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ НА ТЕМУ «ІНФЛЮЄНЦІЯ ВІЙНИ НА ЖАНРОВО-ТЕМАТИЧНІ АСПЕКТИ МЕДІАКРИТИЧНОГО КАНАЛУ "ТЕЛЕБАЧЕННЯ ТОРОНТО"»

1.1 Зміна риторики в українських медіа в умовах інформаційно-гібридної війни

З початком масового вторгнення російської армії на територію України 24 лютого 2022 року вся увага вітчизняних ЗМІ була прикута до війни як найважливішої та найбільш рушійної події, що впливає на всі сфери суспільного, політичного, культурного та економічного життя українського соціуму. Уже в перші дні активних бойових ми спостерігали, як змінюється діяльність медіа. При чому метаморфози зазнають не лише основні теми публікацій, де очевидно, переважаючими стали воєнні сюжети, а й форми подачі інформації та вимоги до них, які відтепер контролюються зокрема і державою.

До 24 лютого 2022 року, наважаючи на кількарічні воєнні дії в Донецькій і Луганській областях, а також анексію Кримського півострова Російською Федерацією, держава жодним чином не впливала на діяльність українських медіа (за винятком закриття трьох опозиційних телеканалів «112 Україна», NewsOne, Zik у лютому 2021 року після рішення Ради національної безпеки і оборони як загрози національній безпеці України) [25].

Варто зазначити, що медіасфера в Україні в принципі не регулюється державою на пряму. Однак з початком нової фази війни, масованого нападу регулярної російської армії, Національна рада з питань телебачення і радіомовлення, посилаючись на відповідне рішення РНБО, повідомила про цілодобовий телемарафон «Єдині новини», що в умовах воєнного стану транслювався усіма загальнонаціональними інформаційними телеканалами.

Разом з тим до виготовлення контенту для «Єдиних новин» було обрано кілька найбільших національних медіа: UA Перший, 1+1, ICTV, Інтер та

«Україна» («Ми – Україна»). А. Кострубіцька називає рішення про єдину інформаційну політику у державі логічним «з огляду на вплив власників медіаресурсів на редакційну політику» [15].

За даними Інституту масової інформації, тематичні вектори українських ЗМІ після 24 лютого різко змістилися на війну, зокрема і через зміну риторики офіційних відомств, на пресрелізи яких посилаються новинні медіа. «З інформаційних сайтів майже зникли публікації, що розповідали про побутові злочини, обмаль лишилося повідомлень про корупцію тощо. Акценти змістилися на боротьбу силовиків зі зрадниками, колаборантами, шпигунами та іншими посіпаками ворожої армії» [29].

З початком збройної агресії Російської Федерації на території України (мається на увазі вторгнення регулярних підрозділів Збройних сил РФ без оголошення війни у серпні 2014 року) в українському медіаполі почав активно використовуватися термін «війна» як найбільш звична і зрозуміла лексема в суспільстві, що позначає збройний конфлікт. Разом з тим, думки вчених щодо сутності поняття дещо різняться. Так, С. Кульчицький розглядає війну як «соціально-політичне явище, що є найбільш гострою формою розв'язання суспільно-політичних, економічних, ідеологічних, національних, релігійних, територіальних та інших суперечностей між державами, народами, націями, класами і соціальними групами засобами збройного насильства» [17]. У свою чергу А. Нікітін наголошує на тому, що війна передбачає не тільки збройне протистояння держав між собою, а припинення усіх правових відносин, що мали місце в мирний час [23].

На нашу думку, визначення С. Кульчицького є більш дотичним до поняття війни, оскільки не виключає можливості неоголошеного конфлікту, коли дипломатичні відносини між країнами не руйнуються або руйнуються частково.

Разом з тим у новій редакції «Воєнної доктрини України» терміни «війна» та «збройний конфлікт» розмежовуються і подаються як види воєнного конфлікту – «форми розв'язання міждержавних або внутрішньодержавних

суперечностей із двостороннім застосуванням воєнної сили». Під збройним конфліктом розуміють збройне зіткнення між державами або всередині країни між ворогуючими сторонами зазвичай за підтримки ззовні. Війна як така в доктрині розглядається у двох формах: локальна війна, учасниками якої є дві або більше держав, коли воєнні дії обмежуються територією країн, що воюють, і переслідують цілі, які стосуються інтересів тільки сторін конфлікту; регіональна війна охоплює певний регіон та з участю переважної більшості країн цього регіону, а воєнно-політичні цілі, яких прагнуть досягти, зачіпає інтереси цих держав [25].

Зазначимо, що лексему «війна» не варто розглядати як нову в українському медіапросторі, адже слово має більш широке значення, яке не обмежується протистоянням з використанням летальної зброї, і активно використовувалося ЗМІ до початку воєнних дій на території країни. Зокрема в «Академічному тлумачному словнику української мови» вказано ще одне значення слова – «стан ворожнечі між ким-небудь» [27]. Тобто термін використовується на позначення будь-якого гострого конфлікту (міжнародного, побутового, ідеологічного тощо) без використання зброї.

Таким чином термін «війна» можна розглядати в широкому сенсі слова як найгострішу форму протистояння двох або більше протилежних позицій, а також у вузькому – зіткнення сторін з метою розв'язання конфлікту (суспільно-політичного, релігійного, економічного тощо) шляхом двостороннього застосування зброї. Однак, якщо ми говоримо про збройний конфлікт, то в цьому випадку словосполучення є однозначним і його активне поширення в українському медіапросторі мало місце лише з 2014 року.

Також з початком російського вторгнення на Донбас у медіапросторі заговорили про інформаційну, а згодом і гібридну війни. В. Хорошко та Ю. Хохлачова, аналізуючи працю М. Лібікі «Завоювання в кіберпросторі. Національна безпека та інформаційна війна», з поміж семи видів інформаційних воєн, про які йдеться в роботі - командноуправлінська, хакерська, економічна, психологічна, розвідувальна, електронна та кібервійна,

дослідники виділяють дві як найбільш важливі. Мова йде про електронну та психологічну війни. Об'єктом першої є засоби радіозв'язку, телевізійних і комп'ютерних мереж, а друга передбачає «обробку населення» зокрема за допомогою поширення пропаганди-«промивання мозку» [30].

У навчальному посібнику «Гібридна війна і журналістика» виокремлено кілька ознак, що виділяють гібридну війну серед інших видів збройних і незбройних конфліктів. Найголовнішими серед них називають:

- неоголошення та невизнання війни. Тобто нападник розпочинає воєнні дії по відношенню сторони-жертви, але не визнає свої дії актом агресії;
- використання внутрішніх протиріч країни, на території якої відбуваються військові дії, що дозволяє маскувати агресію під громадянську війну тощо;
- задіяння у збройному протистоянні не лише регулярних військ, а також найманців, терористів, кримінальних елементів, пересічних громадян
- застосування економічного тиску, інформаційно-комунікаційних диверсій, технологій віртуальних впливів на маси паралельно з військовими діями [4, с. 15].

Гібридні війни можна поділити на кілька категорій. Зокрема Г. Почепцов говорить про три основні: інформаційно-психологічні (мета – викривлення інформаційного простору ворога та захист свого власного), інформаційно-сміслові (спрямовані на кардинальну зміну свідомості ворога), кібервійни (передбачають ураження інформаційно-технічних ресурсів об'єкта). Сюди ж в окремих випадках можна додати гібридні війни біхевіористські, тобто поведінкові, ціль яких – змінити звички і власне поведінку людей-жертв агресії у конкретних ситуаціях [24].

Варто зазначити, що усі гібридні війни розгортаються в умовах збройного конфлікту, масштабного чи локального, і використовують інформаційну агресію як один з видів зброї. Це може бути пропаганда, маніпуляція, дезінформація тощо, які, завдяки розвитку телебачення і більшою мірою інтернету легко поширювати по всьому світу.

Говорячи про гібридність російсько-української війни, що розпочалася у 2014 році, дослідники виділяють наступні її складники:

- інформаційний (пропаганда, використання дезінформації);
- дипломатичний (висунення ультиматумів Україні на міжнародних майданчиках);
- економічний («газові війни»);
- конфесійний (діяльність Московському патріархату на території України);
- гуманітарний (окупація інфопростору, втручання у сферу історичної пам'яті, культури, мовного питання і т. п.);
- диверсійні спецоперації (утворення п'ятих колон, терористичні акти, підтримка кримінального безладу) [4, с. 17].

Аналізуючи ці аспекти, можна стверджувати, що інформаційна атака з боку Росії проти України розпочалася задовго до воєнного вторгнення та окупації територій Донбасу та Криму, а згодом і повномасштабної війни, та виступала ніби підготовчим майданчиком, фундаментом для збройної агресії.

Одним з інструментів інформаційно-гібридних воєн є поширення дезінформації. У цьому контексті можемо говорити про розповсюдження фейків, тобто завідома неправдивої інформації. Завдяки популярності та доступності Інтернету сьогодні поширювати фейкову інформацію може кожен. На жаль, час від часу цим грішать навіть авторитетні ЗМІ, передруковуючи неперевірену інформацію з сумнівних джерел або самостійно створюючи неправдиву новину задля прибутку.

Так, дослідниця М. Кіца виділяє декілька видів фейків в залежності від мети їх поширення:

- для сіяння паніки серед населення;
- для розпалювання ворожнечі, міжнаціональної, міжрасової, релігійної і т. п.;
- для відволікання масової уваги від важливих подій;
- для маніпулювання свідомістю;

- для реклами когось або чогось;
- для прибутку;
- для розваги [14].

Існує безліч шляхів для поширення фейкової інформації в інтернеті. Зокрема це дописи в соцмережах, адже для публікації не потрібно доводити достовірність інформації, як текстової, так і візуальної, а також можна приховати особистість – фейки часто постять боти. Крім того, каналами поширення фейків в соцмережах можуть бути коментарі до публікацій, гештеги тощо.

М. Кіца додає, що творці фейків часто використовують імітацію посилання на авторитетне джерело чи вигадані цитати відомих людей, щоб створити ефект достовірності, хоча інформація насправді є фейковою. «В таких випадках треба завжди перевіряти, чи є ця інформація на офіційному сайті чи на офіційній сторінці людини, про яку пишуть» [14].

Варто пам'ятати, що сьогодні засоби масової комунікації є важливим інструментом розповсюдження інформаційних повідомлень, які впливають на соціальну свідомість. Саме тому на медіа лежить додаткова відповідальність перед суспільством за введення аудиторії в оману. Так, А. Моль вважає, що саме ЗМІ контролюють суспільну культуру, пропускаючи через власні фільтри різноманітні явища та виокремлюючи окремі з них. Цим самим ці події отримують додаткову увагу, вагомість та цінність в очах соціуму, інші ж, у свою чергу, залишаються обезціненими. Інформація, що не опиняється в полі зору медіа, майже не впливає на суспільну думку [21, с.165].

1.2 Особливості поширення інформації в медіа в умовах воєнного стану

До 2014 року війна в українському медіапросторі існувала виключно в контексті міжнародних подій, які на пряму не стосувалися тогочасного сьогодення пересічного українця і займали небагато ефірного часу. Тому

вітчизняні журналісти не були готові до викликів, з якими їм довелося зіткнутися з початком російської збройної агресії.

З початком воєнних дій на території України у 2014 році у вітчизняному медіапросторі починають активно з'являтися нові терміни, що використовуються в медіа. Серед них можна виділити АТО (Антитерористична операція), а згодом – ООС (Операція об'єднаних сил), тимчасово-окуповані території, анексія Криму (анексований Крим), Кіборги, лендліз, блекаут тощо. Г. Вусик, досліджуючи військову термінологію російської агресії проти України у період 2014-2022, зазначає, що нові слова, які нині вживаються в медіа, - це нерідко запозичення з інших мов, зокрема англійської, німецької, польської і т. д. До таких слів можна віднести вище згаданий «лендліз», що утворено від англійських *lend* – «позичати» і *lease* – «здавати в оренду» [3].

Разом з новою термінологією в публікаціях та етері українських ЗМІ все частіше зустрічається емоційно забарвлена лексика. Особливо яскраво це прослідковується у матеріалах 2022 року, після початку повномасштабного вторгнення. Зокрема частою і легітимною стала лайка.

Окрім того, під час висвітлення подій російського вторгнення українські медіа часто вдаються до мови ворожнечі, що є порушенням журналістських стандартів, проте в сучасних реаліях толерується як суспільством, так і державою. Найчастіше вітчизняні медіа використовують слова, що дають принизливу оцінку ворогу: «ватник», «москаль», «рашизм»/«рашист», «мордор», «лугандон», «колорад», «раша»/«рашка», «кацап», «московит», «сепар» [22].

Варто зазначити, що мова ворожнечі – «це будь-яке самовираження з елементами заперечення принципу рівності між людьми у правах» [11, с.175]. На думку О. Лептуги, згаданим терміном можна позначати слова чи словосполучення, що виявляють напруження в медіапросторі навколо вразливих тем.

У наукових колах також зустрічається низка інших лексем на позначення явища мови ворожнечі (ненависті) – «словесний екстремізм», «мовна

(мовленнєва) агресія», «мовна демагогія», «мовний конфлікт», «мовне (мовленнєве) насилля», «мовна маніпуляція», «hate speech» («хейт спіч»). Сам же термін, «hate speech», використовується із середини ХХ століття спочатку у США та Європі, а згодом також в інших країнах [18].

Дослідники Інституту масової інформації умовно поділяють hate speech на кілька рівнів: жорсткий, до якого можна віднести прямі або завуальовані заклики до насилля, дискримінації, сегрегації певної групи; середній – виправдування насилля чи дискримінації, приписування кримінальності певній групі, тверджень про її неповноцінність або поганий вплив на іншу групу чи суспільство в цілому; слабкий – створення негативного іміджу групи через закидання моральних недоліків чи згадування групи чи її представників у принизливому контексті, зіставлення груп, зокрема і через поширення тверджень, що одна група заважає іншій [20].

Таким чином мовою ворожнечі можемо вважати будь-які слова чи словосполучення, що на пряму або за допомогою контексту принижують чи ображають певну соціальну групу або зіставляють ці групи між собою задля розпалювання суспільних конфліктів чи загострення ситуації навколо чутливої теми.

Разом з тим А. Глушко переконана, що hate speech може бути виражена не тільки вербально, а й за допомогою відповідного контексту чи візуальних інструментів [5]. Тобто окремі ілюстрації, інтернет-меми, колажі, карикатури, невдалі світлини, комікси, які використовують медіа для ілюстрування своїх матеріалів чи під час монтажу, в окремих випадках можна вважати невербальною мовою ненависті.

О. Чуранова зазначає, що мова ворожнечі, до якої звертаються медіа, виникає на основі стереотипів, що існують в суспільстві, та оцінює людину залежно від того, до якої соціальної групи вона належить, а також сприяє розпалюванню чи посиленню ворожнечі в суспільстві, зіставляючи між собою різні групи. Говорячи про мову ворожнечі в Україні, найчастіше зіставляють

групи різні за територіальним походженням, політичними, суспільними поглядами, мовою, якою користуються в побуті [31].

Для медіа є неприпустимим використання мови ворожнечі. Важливо, щоб ЗМІ зменшили її рівень у своїх матеріалах. Д. Дуцик зазначає, що це неможливо зробити, запровадивши цензуру чи покарання для ЗМІ. Набагато ефективнішими будуть регулярні моніторинги медіа на використання hate speech громадськими організаціями, які виступлять стримуючим фактором, робота журналістів над подоланням власних стереотипів, усталені етичні норми висвітлення різного роду порушень, зокрема кримінальних, та діалог між медіа та дискримінованими групами [9].

Рекомендації Д. Дуцик ми вважаємо доречними і для журналістики в мирний час, і в умовах запровадженого воєнного стану, який триває в Україні від з лютого 2022 року. Сьогодні українські журналісти часто вдаються до мови ворожнечі по відношенню до Російської Федерації та її громадян. Наприклад, ведуча 24 каналу Катери Столяр, яка в прямому ефірі називає Росію «болотами», росіян «орками» тощо.

Разом з тим І. Земляна у своєму посібнику «Журналіст і (не)безпека» наполягає на дотриманні принципу балансу думок та коректному висвітленні протилежної сторони конфлікту. Зокрема дослідниця наголошує на необхідності використання правильної термінології: «На перший погляд може здатися, що немає особливої різниці, як назвати протилежну сторону конфлікту... Проте залежно від того, які означення використовує журналіст, інформаційна стратегія може переходити від журналістики миру до журналістики війни і навпаки». І. Земляна зазначає, що між прихильниками обох сторін точаться суперечки. Адже перші наполягають на важливості протидії російській пропаганді, зокрема і за допомогою використання їхніх методів, наприклад маніпуляцій, мови ненависті тощо, а другі вважають, що такі методи призведуть до розпалювання ворожнечі і, як наслідок, ще більших жертв [11, с. 172].

Питання досі залишається дискусійним, хоча в умовах повномасштабного вторгнення в українському медіапросторі журналістів «війни» стало помітно більше, що, на нашу думку, є невідворотним, оскільки є відповідний запит аудиторії та необхідність протистояти ворожим інформаційним атакам.

Г. Вусик поділяє думку І. Земляної, а також акцентує увагу на важливості правильного використання військової термінології та нових слів. Дослідниця наводить широкий список нейтральної лексики, яку варто використовувати журналістам під час висвітлення військових дій на території України.

Серед прикладів такої лексики:

- Ситуація на Донбасі – військовий конфлікт, збройне протистояння, конфлікт на сході України, зона АТО (ООС), зона конфлікту, військова агресія, гібридна війна;
- Крим – анексія території, тимчасово окупована територія, окупований Крим;
- Маріуполь – Азовці, ЗСУ, бойовики, озброєні сепаратисти, іноземні найманці, угруповання ДНР, ЛНР, натівець, тероборона, зачищення, оточення;
- Мелітополь, Бердянськ – колобаранти, самопроголошений мер, партизанський рух, блокпост, блокування, перепускний режим, комендантський час, волонтерство, гуманітарна допомога;
- постраждалі – внутрішні переселенці, вимушені переселенці, внутрішньо переміщені особи, біженці (якщо особи виїхали в іншу країну);
- додаткові терміни – буферна зона, лінія розмежування, непідконтрольна українській владі територія, сторони конфлікту, зіткнення, мирне населення [3].

Принцип дотримання балансу думок та використання емоційно незабарвленої лексики, уникаючи мови ворожнечі, у мирний час – є невід’ємною, важливою складовою будь-якого журналістського матеріалу. Однак ми не погоджуємося з думками І. Земляної та Г. Вусик, що в умовах війни медіа повинні залишатися безпристрасними. На нашу думку, значно

важливішою є чітка, непохитна громадянська позиція, навіть якщо це означатиме порушення журналістських стандартів.

Схожу тезу висловив С. Кость. У своєму навчальному посібнику «Журналістика і війна» він пише, що між трьома умовними типами інформування про війну (бути інструментом війни, зайняти нейтральну позицію, стати інструментом досягнення миру «за будь-яку ціну») журналіст повинен обрати позицію «інструмента війни» заради перемоги і України [16, с. 299].

Ми погоджуємося з думкою дослідника, і переконані, що під час активних військових дій медіа повинні не просто бути каналом поширення інформації, а скоріше додатковим «інструментом оборони і наступу» на інформаційному фронті.

І. Земляна також зазначає, що не варто давати слово ворогу в етері українських медіа, щоб запобігти можливості транслявання та пропаганди ворожих поглядів у вітчизняному інформаційному просторі [11, с.174].

Відзначимо, що під час війни українські ЗМІ та інфлюенсери стали важливим інструментом оборони інформаційного поля країни та засобом контрпропаганди, адже активно займаються розвінчуванням російських фейків, які, незважаючи на майже повне витіснення з українського інфопростору ворожого продукту, все ще з'являються в соцмережах.

Потрібно розуміти, що в еру інформаційних технологій, майже кожен пересічний громадянин має доступ до гаджетів як засобів для документації поточних подій, а також до Інтернету, зокрема соцмереж, як каналу розповсюдження інформації (згідно дослідження GfK, уже станом на квітень 2018 року 85% українців були користувачами смартфонів) [2]. У таких умовах будь-хто може стати ньюзмейкером, особливо це стосується інфлюенсерів, у яких є велика аудиторія, проте немає таких обмежень, як журналістські стандарти.

Незважаючи на те, що ЗМІ все-таки претендують на об'єктивність під час висвітлення збройних конфліктів – головним критерієм оцінки роботи ЗМІ є

достовірність інформації. На цьому також наголошує І. Земляна. Науковиця підкреслює, що завдання журналістів – ретельно перевіряти інформацію та не використовувати дані з сумнівних джерел, зокрема йдеться про неприпустимість створення матеріалів на основі чуток та дописів у соціальних мережах [11, с. 166].

На необхідності дотримуватися журналістських стандартів під час війни акцентує також журналістка Д. Дуцик. На її думку, вітчизняні медіа не повинні вдаватися до методів російської пропаганди, адже контрпропаганда не захистить українське суспільство від маніпулятивного впливу ворога: «Єдиним захистом від брехні та пропаганди є правда. Не як абстрактна філософська категорія, яку кожен розуміє по-своєму, бо в кожного вона своя. А правда - як фармацевтична точність у фактах та неупередженість у судженнях» [8].

Варто зазначити, що українські медіа часто нехтують цим правилом. Адже, за даними моніторингу Інституту масової інформації вітчизняних ЗМІ, у період повномасштабної війни одним з основних джерел, які використовували українські інтернет-видання, були дописи у фейсбуці. На них припадає 15,7% усіх матеріалів новинної стрічки [9].

Однак дописи у згаданій соцмережі посідають тільки друге місце рейтингу. Як стверджують дослідники ІМІ (Інститут масової інформації), у 2022 році головним джерелом українських медіа, зокрема інтернет-ЗМІ, стали сторінки офіційних осіб, які з початком повномасштабного вторгнення показують неабияку активність в соцмережах. На новини, які посилаються на такі заяви, припадає майже чверть від усіх матеріалів вітчизняних медіа – 24,9%. На другому місці за популярністю як джерело інформації серед українських ЗМІ посідають вище згадані дописи у фейсбуці. Третім джерелом за популярністю серед українських медіа в період повномасштабної війни стали матеріали іноземних ЗМІ. На них посилаються у 14,1% випадків (без врахування російських ЗМІ) [28].

I. Земляна подає поради, які допоможуть забезпечити точність інформації, що подається, під час висвітлення збройного конфлікту:

- перевіряти джерела інформації (зокрема і документи та задокументовані свідчення), на які спирається публікація, на достовірність;
- використовувати дані з першоджерел та свідчення очевидців, які потрібно відмежовувати від слів власне журналіста;
- вказувати імена експертів та очевидців, за потреби можна зазначити, що редакція не поділяє думку, що була висловлена;
- виправляти допущені помилки та забезпечити поширення спростування;
- публікація не повинна містити закликів до насилля або розпалювання ворожнечі;
- повідомлення про конфлікт має бути максимально збалансованим [11, с. 166].

Згідно з дослідженням ІМІ [28], у перший рік повномасштабного вторгнення українські ЗМІ не рідко порушували журналістські стандарти. Найпопулярнішими були: посилання на сумнівне джерело, використання інформації, яку неможливо перевірити, використання думок псевдоекспертів (астрологів, тарологів, екстрасенсів, некомпетентних людей тощо), подання оціночних суджень як фактів, мова ворожнечі.

Г. Вусик наголошує на тому, що під час висвітлення війни журналісти повинні дотримуватися певних етичних вимог до професійної мови. Зокрема йдеться про використання зрозумілих широкій аудиторії термінів, вмотивоване використання лексики, уникання слів, що несуть зайву інформацію, застосування синонімів [3].

В умовах повномасштабної війни Україна опинилася на перших шпальтах світових ЗМІ, отримала покращення статусу, наприклад, стала кандидатом на вступ до Європейського Союзу, закріпила за собою славу «Воїна світла», що бореться проти світового зла – Росії. Тобто війна для України перетворилася не тільки на найбільшу трагедію з часів незалежності, а й на найбільший шанс.

Про це говорить також історик Я. Грицак у своїй праці «Війна як катастрофа – війна як нагода»: «Війна є значним "прискорювачем часу" і робить речі неможливі – можливими» [7].

Незважаючи на те, що українські медіа не були готові до роботи в умовах збройного конфлікту, за роки війни вони зуміли адаптуватися та навчилися успішно протидіяти ворожій пропаганді та дезінформації. З'явилися нові терміни-словосполучення та навіть слова, що з часом, зокрема завдяки медіа як інструмента впливу на суспільство, закріпилися в активному словнику українців. Оскільки війна триває і залишається головною темою у вітчизняному інформаційному просторі, українські ЗМІ повинні дотримуватися відповідних правил поширення інформації як для захисту громадян від інформаційних атак та фейків, так і для унеможливлення просочення важливих даних ворогу.

1.3 Зміна жанрового та тематичного різноманіття контенту «Телебачення Торонто» під час воєнного стану

Інфлюєнцію війни на жанрово-тематичні аспекти роботи медіа нами було вирішено досліджувати на прикладі діяльності «Телебачення Торонто» як яскравого представника українського інфотейменту. Щоб прослідкувати, яких змін зазнав контент проєкту після початку повномасштабного вторгнення, ми здійснили якісно-кількісний аналіз відео, опублікованих на ютуб-каналі «Телебачення Торонто» у період з листопада 2021 року, коли про повномасштабне вторгнення Росії і ЗМІ ще не згадувалося, до липня 2022 року (5 місяців з початку активних бойових дій на території України).

Усього в листопаді 2021 року на ютуб-каналі «Телебачення Торонто» вийшло 10 відео, 4 з них – це випуски сатиричного дайджесту «#@)€?\$0» («Грати, песик, дужка, гривня, знак питання, долар, нуль») – постійного і головного шоу проєкту. Кожен його випуск складається з окремих 7-9 сюжетів на різні суспільні, політичні та культурні теми. Як виняток варто відзначити відео «Зеленський спецвипуск. Вся правда про президента та усі

факапи за 2,5 роки», опубліковане на каналі «Телебачення Торонто» 21 листопада, що було присвячене виключно діяльності Володимира Зеленського на посту президента та його найближчому оточенню.

Переважна більшість проаналізованих нами сюжетів за листопад «Телебачення Торонто», враховуючи також самостійні відео поза проектом «#@)€?0», стосуються суспільно-культурних тем. Йдеться про актуальні на момент випуску в Україні та світі теми: вакцинація від COVID-19, рух антивакцинаторів, новини кіно, музики та шоу-бізнесу. Частину тем умовно можна віднести до таких, що підняті з метою просвітництва – розвінчування та ознайомлення з різноманітними конспірологічними теоріями минулого та сучасності (ілюмінати, «Зоря України: ранок Сварога» і т. п.), аналіз та висміювання популярних у минулому псевдонаукових видань чи програм («Паралельний світ», «Спід-інфо») тощо. Українські політики центром сюжетів «Телебачення Торонто» виступають рідко – усього 5 випадків разом із відео про президентство Володимира Зеленського. Росія та Білорусь згадувалися лише двічі – в сюжетах «Лукашенко взяв у заручники мігрантів і шантажує ними країни ЄС» та «Росії стало нудно стріляти на Землі і вона почала гатити у космос», а війна в Україні та ООС не фігурували жодного разу.

У грудні 2021 року «Телебачення Торонто» на своєму ютуб-каналі випустило 8 матеріалів, серед яких 3 – це випуски «#@)€?0». Домінантними досі залишаються культурні та суспільні теми – 17 та 7 сюжетів відповідно. На другому місці політичні – 6 сюжетів. Разом з тим двічі у грудневих випусках «#@)€?0» згадується загроза російського повномасштабного вторгнення на територію України («Агресивне! Наш бісячий сусід знову брязкає і погрожує вторгненням» – 05.12.2021, «Усьому світу доводиться одягати на Путіна гамівну сорочку» – 12.12.2021) у звичному для «Телебачення Торонто» форматі – іронічного інформаційного повідомлення. Окрім цього, тема російсько-української війни піднімається також в сюжеті, присвяченому 7 сезону серіалу «Свати» авторства «Кварталу 95», який

планували транслювати зокрема і в Росії. Журналісти критикують Володимира Зеленського та «Квартал 95» за співпрацю з країною-агресором та російськими акторами.

У січні 2022 року «Телебачення Торонто» дотримується традиційного для себе жанру сатирично-інформаційного новинного дайджесту. У чотирьох відео, що були опубліковані в цей період, 9 сюжетів присвячено суспільним подіям, 7 – культурним, 1 – політичним, 1 – стану здоров'я російського президента В. Путіна та 3 – загрозі нового наступу. Варто зазначити, що перше відео «Телебачення Торонто» у 2022-му році являє собою збірку 7 сюжетів, що раніше вже фігурували у випусках «#(a)»\$0». Окрім вище згаданого, протягом місяця було опубліковано ще два новинні дайджести у звичному форматі. В одному з них журналісти піднімають тему можливого російського нападу і закликають українців критично ставитися до інформації, яку транслюють ЗМІ, зокрема й іноземні (сюжет «РФ підготувала для вторгнення в Україну літаючі АК-47, танки-роботи та собак-десантників. Шо? Просто фейки з таблоїдів»). Хоча сюжет і несе просвітницький характер, інформація в ньому подається іронічно. В іншому відео висміюють подвійні стандарти української влади та самих громадян, які з одного боку панікують через можливе вторгнення, а з іншого толерують, наприклад, гастролі російських артистів в Україні («Чому Росія не нападе? Аргументовано заспокоюємо!»): «Лише тепер я зрозумів, наскільки далекоглядні наші Мінкульт та СБУ. Вони ще у червні минулого року виключили з "чорного списку" нев'їзних російських гастролерів Філіпа Кіркорова. Його щільний графік концертів обласними центрами може захистити від бомбардувань цілу країну», - зазначає Макл Щур в сюжеті.

У лютому 2022 року на ютуб-каналі «Телебачення Торонто» було опубліковано 7 відео, серед яких 6 – власного виробництва і 1 – це звернення президента України Володимира Зеленського за кілька годин до повномасштабного вторгнення 24 лютого 2022 року. Останнє як продукт авторства не «Телебачення Торонто» під час аналізу ми не враховуємо. Як і в

листопаді-січні найбільше сюжетів розкривають культурні і суспільні теми. Крім того, у лютому, порівняно з минулими місяцями, частіше згадують політики - «Аваков любить сильний перляж! Докази злили в мережу», «Олександр Трухін та відчуття урини в органах зору». Тема можливого вторгнення у матеріалах піднімається регулярно, однак таких сюжетів порівняно небагато – лише 3. Зазначимо, що сюжети, в яких піднімається тема війни набувають серйозності та неіронічного оповідання. Особливо це помітно у випуску «#(a)» №22 від 20.02.2022 («Путін продовжує кошмарити повномасштабним вторгненням. Саме час зайти у ТікТок для заспокоєння»).

Проаналізувавши контент «Телебачення Торонто» у період листопад 2021-лютий 2022, можна помітити жанрову обмеженість контенту, який публікується на ютубі «Телебачення Торонто», - сатиричні новинні чи інформаційно-просвітницькі огляди, що передбачають авторську інтерпретацію переважно актуальних подій з елементами смішного. При цьому протягом місяця на каналі з'являється в середньому 7-8 нових матеріалів, приблизно половина з яких випадає на шоу «#(a)».

Тематично сюжети «Телебачення Торонто» спрямовані на висвітлення та сатиричне коментування новин переважно соціальної та культурно-мистецької сфер світового, всеукраїнського та регіонально-локального масштабу. Тема російсько-української війни та Росії в цілому піднімалися рідко (табл.1.3.1).

З початком повномасштабного вторгнення Росії активність на ютуб «Телебачення Торонто» збільшується – за березень було опубліковано 35 відео. Окрім цього, ми спостерігаємо зміни в діяльності проекту: як тематичні (100% матеріалів на пряму або опосередковано присвячені війні в Україні та її різним аспектам), так і жанрові. Зокрема на каналі з'являються інтерв'ю у форматі онлайн-бесіди, наприклад, з журналістами Аляксандром Папко та Олександром Шевченком, військовим експертом Миколою Белесковим та психологом Андрієм Козінчуком, волонтером Тарасом

Чмутом, лікарем-добровольцем з Великої Британії Леоном Кріббом та ін. Протягом березня було випущено 9 таких матеріалів. У всіх них розкривається тема війни, ситуація в Росії та Білорусі, а також даються практичні поради для українців. Крім того, «Телебачення Торонто» публікує серію твітер-подкастів «Фронтowa поплава» за участі голови фонду «Повернись живим» Тараса Чмута, де регулярно обговорюють ситуацію на фронті, вдаючись до чорного гумору та нецензурної лексики. За місяць в ефір вийшло 13 таких подкастів.

На каналі також з'являються короткі відео-звернення (4) до українців, світової спільноти і навіть росіян, які записують зокрема й члени команди «Телебачення Торонто», наприклад, «Майкл Щур: український журналіст обратился к русским». Крім того, у березні на ютуб-каналі проекту публікують двохвилинні репортажі Ярослави Кравченко, яка показує, як живуть та що роблять кияни в умовах активних бойових дій – «Як живуть київські безхатьки під час війни: репортаж Ярослави Кравченко», «Як тримається Київський зоопарк під час війни? Репортаж Ярослави Кравченко» (див. Додаток А) тощо.

Змін зазнала також форма подачі – переважна більшість матеріалів не мають притаманної «Телебаченню Торонто» гумористичної складової. Протягом березня на каналі було оприлюднено лише чотири відео, у яких прослідковується іронічно-сатирична форма подачі – «Російські окупанти і їхні родичі у ТікТоці здають позиції армії рф та плачуть під Kalush», «Реакція на смерть: родичі мертвих окупантів не розстраюються», «Блогер у полоні: яким було життя окупанта і його сім'ї у росії (спойлер: жалюгідним)» та «жириновський помер, Зеленський і символізм, путін і шиза, своїх не бросаем, кадиров: #(@)€□□□ □ ».

Останнє також стало пілотним випуском проекту «Грати, песик, дужка, гривня, поки Майкл на війні», яке виходить у форматі «#(@)€? \$0», але з оновленим складом ведучих – без Р. Вінтоніва (Майкл Щур) та Я. Кравченко.

У квітні ми спостерігаємо тенденцію до різкого зменшення кількості контенту на ютубі «Телебачення Торонто». За місяць було опубліковано лише 6 відео, 4 з яких – це випуски «#@)» «□ □ □», де у звичному форматі, інформаційно-сатиричного дайджесту, подають новини. Теми, які піднімаються в сюжетах завжди дотичні до України та війни, що триває. Однак про фронт і власне бойові дії у квітневих випусках не згадується, натомість журналісти регулярно повідомляють про цивільних, які постраждали від російських окупантів (звірства в Бучі та Ірпені тощо). Найчастіше у квітні сюжети присвячували Росії та росіянам (16 сюжетів) – автори «Телебачення Торонто» іронізують над ставленням до російських солдат у них на батьківщині, мародерством, намаганнями РФ переписати історію тощо, зокрема і в просвітницьких сюжетах Ярослави Кравченко («Чи можуть мертві росіяни стати добривом для чорнозему?», «"Дим сигарет с ментолом", "Ой мороз, мороз": які пісні вкрали росіяни в Україні?»).

Цікавим, на наш погляд, є факт зміни риторики щодо українського президента Володимира Зеленського: з іронічної критики до відкритої похвали («Не-саркастичне: Зеленським захоплюються у всьому світі» від 04.04.2022, «Сталевим тестикулам Зеленського присвячують пісні» від 24.04.2022).

У квітні на ютубі «Телебачення Торонто» продовжують експериментувати з жанрами. Так, повністю зникають подкасти, відеозвернення і міні-репортажі з Києва, яких замінюють репортажі авторства Аліни Шеремети з прифронтових міст. Зокрема у квітні було опубліковано матеріал «“Я біжу, а по мені танк стріляє” - історії маріупольців, яким вдалось виїхати. Спецрепортаж», у якому журналістка відвідала Запоріжжя та пункти збору біженців і показала, яку допомогу отримують українці по прибуттю з окупації, а також поспілкувалася безпосередньо з цивільними, яким вдалося втекти. Крім того, «Телебачення Торонто» продовжує випускати журналістські розслідування, головними героями яких стають

російські військові – «Не звоніт – это хорошо: як родичі шукають окупантів у закритих групах військових частин».

У травні 2022 року «Телебачення Торонто» публікує 11 відео (майже удвічі більше, ніж за місяць до цього). 3 відео – випуски «#@)» № 1, 1 – інтерв'ю з військовим експертом Миколою Белесковим, 1, «Як знайти адресу проживання окупанта», можна віднести до журналістського розслідування, 6 – самостійні відео формату сатиричного новинного повідомлення. Найчастіше піднімається теми, пов'язані з РФ:

- Росія і світ («"Денацифікація України", захар прілепін, пісателі "ЛНР": пропаганда у книгарнях Європи», «У Каннах російські "культурні" ДРГ переконували, що росіяни не винні у війні»);

- Росіяни і Україна («Мемне мародерство: як росіяни всрато мавпують українські тренди», «Вулиця жириновського у Херсоні: швидкий топонімічний рефлекс у росіян»);

- Ставлення до солдат в РФ («"Сбіл стаю байрактаров": як пропаганда незграбно вигадує подвиги російських солдатів»);

- Пропаганда («Росіяни готуються святкувати 9 травня і водночас каверять фашизм», «Російська пропаганда зліпила з бабусі з Харківщини символ війни»).

Кількість червневих відео на ютуб «Телебачення Торонто» зросла до 20. При цьому частіше з'являються матеріали жанрів, непригаманних довоєнному контенту каналу – репортажі (2), інтерв'ю (5), розслідування (1). Разом з тим переважна більшість контенту «Телебачення Торонто» продовжує виходити у форматі інформаційно-сатиричного повідомлення.

Варто зазначити, що в червні 2022 року на каналі не опубліковано жодного випуску «#@)» № 1, як це було у березні-травні, а лише окремі самостійні відео. Сюжети є реакцією на актуальні на час їх публікації події («Пропагандистка у Києві: Марина Овсяннікова збиралась розповідати українцям про пропаганду», «Little Vig зняли "антивоєнний маніфест". Але вийшло про "поганій Захід"» тощо) або на неприв'язані до конкретної дати,

наприклад, «"М*нду до жопы раздерут" Великий русский поэт Лермонтов воспевал групповое изнасилование военными», «Уничтожить Украину в хорошем смысле слова: что не так с Латыниной, Варламовым, Быковым и Шульман».

Останні, на наш погляд, несуть не так інформаційну функцію, як пізнавально-просвітницьку.

Репортажі, що вийшли на каналі у червні, присвячені людям, які пережили російську окупацію та їхнім подвигам: «"Страшно, але що ж робить": як у Мотижині коригували вогонь для ЗСУ» – цивільні українці в окупації допомагають ЗСУ, «Як психоневрологічна лікарня під Черніговом пережила російську окупацію».

Інтерв'ю з херсонським волонтером Андрієм Селецьким, який допомагав місцевим покидати окуповані території, зняте в цікавому форматі – дня, прожитого з волонтером, з елементами репортажу. За таким самим принципом будується структура відео «"Блискавка влучила в зад": Андрій MED GOblin про будні прифронтової лікарні». Крім того, у червні «Телебачення Торонто» випустило також інтерв'ю з Валерієм Маркусом – перше на каналі з початку повномасштабного вторгнення, де інтерв'юерка спілкувалася з гостем віч-на-віч, а не онлайн.

У липні зберігається тенденція до створення невеликих самостійних сюжетів різних жанрів. З 19 відео, опублікованих «Телебаченням Торонто», три – інтерв'ю, два – розслідування та два – репортажі. Говорячи про останні, варто відзначити репортаж «Оборона Бахмута: військові, волонтери та місцеві про життя в прифронтовому місті», знятий у місті під час активних бойових дій. Це перший репортаж «Телебачення Торонто» безпосередньо з лінії фронту.

Відео також вирізняється тим, що у ньому журналістка показала та надала слово як проукраїнськи налаштованим жителям Бахмуту, так і тим, які відкрито заявили про пасивність своїх поглядів – для них неважливо, у складі якої країни залишиться місто.

Разом з тим доміантними на ютуб-каналі все ще залишаються огляди, переважно гумористичні. Зазначимо, що матеріали «Телебачення Торонто», у яких ми зафіксували елементи іронії чи сатири присвячені Російській Федерації, її міжнародним відносинам або українцям, що співпрацюють чи підтримують РФ. Натомість відео, що стосуються військових дій чи піднімають важливі суспільні питання повністю позбавлені гумористичної складової (за винятком відео «Паніка росіян, ворог у пастці, HIMARS працює: Херсон буде звільнено!», центральною темою якого є успіх ЗСУ на фронті). Цю тенденцію в контенті «Телебачення Торонто» ми спостерігаємо з початку повномасштабного вторгнення.

Тема військових дій на наслідків війни все ще залишається головною та піднімається найчастіше (10 відео) в матеріалах різних жанрів: репортажі з місця подій (Харків, Бахмут), інтерв'ю з військовим експертом Миколою Белесковим та власне військовим Масі Найємом, новинні огляди про опір Луганщини та Херсонщини тощо. На другому місці – тема суспільно-політичного життя Росії (5 відео). Варто також зазначити, що в інших відео, хоча тема війни не є основною, вона все одно піднімається. Зокрема це огляд «Арестович и Быков обнюхали труп СССР и ощутили возбуждение» та інтерв'ю «Російські ліберали потрібні росії, а не Україні. Філософ Володимир Єрмоленко» і «Був Козак, став Козаков: як Російська імперія та СРСР зросійщували прізвища».

На прикладі «Телебачення Торонто» ми бачимо, як медіа підлаштовуються під реалії повномасштабної війни в країні. До вторгнення у лютому 2022 року проєкт працював за сталою схемою, створюючи інформаційно-розважальні або просвітницько-розважальні матеріали в переважно сатиричній формі.

Більшість сюжетів «Телебачення Торонто» зачіпають теми культурного та суспільного життя (табл. 1.3).

Таблиця 1.3.1 – Кількість та тематика сюжетів «Телебчення Торонто»

Місяць	Війна	Росія	Політика	Культура	Суспільство	Україна і світ	Усього відео (сюжетів)
Листопад 2021	0	2	5	14	10	0	10 (32)
Грудень 2021	2	0	5	17	7	0	8 (33)
Січень 2022	3	1	1	6	9	1	4 (21)
Лютий 2022	3	0	6	8	9	0	7 (26)
Березень 2022	24	11	0	0	5	1	35 (42)
Квітень 2022	6	16	2	2	2	4	6 (33)
Травень 2022	6	15	1	3	2	2	11 (29)
Червень 2022	12	8	0	0	1	0	20 (20)
Липень 2022	10	5	2	0	2	0	19 (19)

З початком повномасштабного вторгнення вектор уваги «Телебчення Торонто» максимально направлений на війну. Змінюється тематика відео, які публікуються на каналі: найчастіше фігурують сюжети про події на фронті і наслідки військових дій, думки, пояснення і прогнози експертів щодо війни, поради українцям, як діяти в умовах активних бойових дій в країні тощо (в табл. 1 – «Війна»), а також одними з головних тем стали російські військові, суспільне, культурне та політичне життя Росії, пропаганда, РФ у світі, соратники Росії і т.п. (в табл. 1.3.1 – «Росія»).

Крім цього, ми спостерігаємо суттєві жанрові зміни в діяльності «Телебачення Торонто» та переформатування. На каналі виходять подкасти, інтерв'ю, репортажі, розслідування. Медіа не обмежується інформаційно-розважальним контентом, а органічно поєднує інфотеймент з військовою, розслідувальною журналістикою, інтерв'юванням. Часто така конвергенція відбувається в межах одного сюжету.

РОЗДІЛ 2

СУПРОВІДНА ЗАПИСКА ДО ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ

2.1 Опис та обґрунтування творчого проєкту

Творчим проєктом, який ми обрали для нашої кваліфікаційної роботи, слугує добірка відеоматеріалів, опублікованих на ютуб-каналі інтернет-видання GameStreetUA, що спеціалізується на комп'ютерних іграх. Це 10 інформаційних матеріалів: 7 оглядів, 1 репортаж та 2 інтерв'ю колективного та індивідуального виробництва, об'єднаних спільною тематикою, яка збігається із загальним напрямком роботи видання – комп'ютерні ігри та розробка ігор.

Матеріали, представлені для творчого проєкту, були опубліковані на ютуб-каналі GameStreetUA (Ігрова вулиця) у період з 03 вересня 2021 по 9 квітня 2023 року. Їх умовно можна поділити на категорії: інтерв'ю - 2 (виходять в рубриці «Посиденьки»), огляди на ігри – 3, історично ознайомчі огляди – 4, репортаж. Під час створення колективних матеріалів я переважно був задіяний на етапах озвучування, інтерв'ювання та зйомки (операторська робота); для відео, створених мною самостійно, я писав сценарії, здійснював підбір матеріалів та монтаж, озвучував закадровий текст.

«Посиденьки з Моховим | Інтерв'ю з розробником Control» (https://www.youtube.com/watch?v=00VIUHWwjx4&ab_channel=GameStreetUA), опубліковане 03.09.2021. Матеріал було створено в жанрі онлайн-інтерв'ю в рамках постійної рубрики на ютуб каналі GameStreetUA – «Посиденьки». Герой - гейм дизайнер фінської компанії Remedy Entertainment Сергій Мохов. Тривалість інтерв'ю – 1 година 56 секунд. Під час створення матеріалу мною була пророблена наступна робота: вибір героя, зв'язок з ним та узгодження деталей проведення інтерв'ю, підготовка до розмови – орієнтовний список запитань, безпосереднє інтерв'ювання гостя з роботою в кадрі та налаштуванням відеозйомки, написання сценарію для закадрового тексту та його озвучування.

Відео «Як GameStreetUA на Comic Con Ukraine ходили #CCU2021» (https://www.youtube.com/watch?v=M5MBjm0TxYU&ab_channel=GameStreetUA) – репортаж з фестивалю коміксів та косплею Comic Con Ukraine 2021, який було опубліковано на ютуб каналі GameStreetUA 29.09.2021 року. Тривалість відео – 51 хвилина 15 секунд. Моя залученість до виробництва матеріалу – операторська робота з місця події та написанні сценарію репортажу.

Онлайн- інтерв'ю «Посиденьки з Заболотним | Інтерв'ю з ігровим продюсером N-iX» – URL: https://www.youtube.com/watch?v=85yoZQ5zMhw&ab_channel=GameStreetU.

Воно входить до рубрики «Посиденьки». Відео (загальна тривалість – 45 хвилин 35 секунд) було оприлюднено 13.03.2022 року. Гість – ігровий продюсер N-iX Game&VR studio – Олексій Заболотний. Мій особистий вклад у створення матеріалу полягав у підготовці та безпосереднього проведенні інтерв'ю. Під час першого етапу я обрав героя, зв'язався з ним, домовився про бесіду та узгодив деталі; провів ознайомчу роботу, склав план та список питань. Другий етап включає підготовку до зйомки (налаштування відеокамери та освітлення), безпосереднє проведення інтерв'ю – бесіда з гостем з роботою в кадрі.

Огляд «Як стратегічно розвалити русню? | Українські стратегії» (https://www.youtube.com/watch?v=9Cnx30DahOI&ab_channel=GameStreetUA) було опубліковано 01.05.2023 року, уже після повномасштабного вторгнення армії Російської Федерації на територію України, що безпосередньо вплинуло на назву матеріалу, а також на зміст жартів («Хоч назва гри і звучить, як маніакальний бред русні»). Окрім цього, у відео лунає заклик підтримувати українську армію матеріально, що також є додатковим елементом, який відрізняє відео GameStreetUA, опубліковані після 24 лютого 2022 року від старіших матеріалів видання.

Сам вищезгаданий огляд виконаний у вигляді нумерованого топ-списку, у який увійшли 10 комп'ютерних ігор-стратегій українського

виробництва з 1999 по 2019 роки (Ancient Conquest, «Козаки: європейські війни», «Завоювання Америки», Men of war, Alexander, «XIII століття: Слава або смерть», «Герої знищених імперій», Party Hard, Party Hard 2, X-POINT). Тривалість відео – 14 хвилин 31 секунда. Особистий вклад у виробництво матеріалу – озвучування закадрового тексту.

«Симулятор побачень | Поява візуальних новел» (https://www.youtube.com/watch?v=sbWtKkVcTNA&t=122s&ab_channel=GameStreetUA) – 03.07.2022 рік. Огляд на жанр ігор візуальні новели, який включає наступні підтеми: що таке візуальні новели, історія жанру, візуальні новели – симулятори побачень, добірка ігор («Коли плачуть цикади», «Брама Штейна», «Літературний клуб Докі-докі», «Кінець літа – Гонконг 1986», «Примарна доставка»). Загальна тривалість відео – 16 хвилин 8 секунд. Під час створення матеріалу я був задіяний на етапі озвучування закадрового тексту.

«Партія проти: цензура та інші вибрики КНР у відеоіграх» (https://www.youtube.com/watch?v=NJ90E_mbGAY&ab_channel=GameStreetUA) – 03.08.2022. Огляд інформаційно-ознайомчого характеру, у якому піднімається тема комуністичної влади в Китаї (КНР) та її впливі на світову ігрову індустрію. Відео умовно поділено на декілька підтем: Поява КНР, цензура в Інтернеті в КНР, китайські компанії як інструмент контролю в Китаї та закордоном, заборона на ігрові консолі, боротьба проти «ігрової залежності», Genshin Impact і партія, цензура у відеоіграх, «КНР VS шведські ігрові компанії». Загальна тривалість відео – 22 хвилини 1 секунда. Роль у створенні відео – озвучування закадрового тексту.

Огляд на гру Red Dead Redemption 2 – «Філософія Red Dead Redemption 2 | Що хотіли донести розробники гри?» (https://www.youtube.com/watch?v=3yvCdfKMCos&t=419s&ab_channel=GameStreetUA) був опублікований 05.09.2022 року. Загальна тривалість відео – 8 хвилин 25 секунд. Окрім опису сюжету та геймплею, в огляді присутня спроба пояснити ідею розробника та філософію гри: час – найцінніший

ресурс для людини (наявний елемент роздуму). Під час створення огляду я був задіяний на етапі безпосереднього озвучування відео.

Огляд «Секрет популярності МОБА | Історія жанру» (https://www.youtube.com/watch?v=O7PZTLVk7ro&ab_channel=GameStreetUA). Відео було опубліковано на ютуб-каналі GameStreetUA 14.12.2022. Загальна тривалість – 19 хвилин 44 секунди. В матеріалі піднімаються теми історії жанру МОБА, створення Dota і Dota 2, Hon, League of Legends, українських кібер-спортсменів. Okремо була піднята тема російсько-української війни та відсутності реакції світової ігрової спільноти та турнірів на повномасштабну агресію Росії проти України. Огляд є моїм авторським матеріалом. Під час його створення я був задіяний на усіх процесах одноосібно: розробка ідеї та сценарію відео, озвучування закадрового тексту, монтаж.

«Як Міядзакі усіх нагнув? | Історія успіху» (https://www.youtube.com/watch?v=CY0qidY5Amo&t=287s&ab_channel=GameStreetUA) – 13.02.2023. Огляд на персону – Хідетаку Міядзакі, японського розробника ігор та автора жанру ігор Soulslike. Відео поділено на підтеми: ранні роки, прихід в ігрову індустрію, Demon's Souls, Dark Souls I, Bloodborne та Dark Souls II, компанія FromSoftware. Загальна тривалість відео – 20 хвилин 47 секунд. Вклад у створення матеріалу – озвучування закадрового тексту.

«Огляд Project Warlock II | Петро шутер» (https://www.youtube.com/watch?v=gyOHGMYlsLk&ab_channel=GameStreetUA) був опублікований 09.04.2023. Відео є оглядом на гру Project Warlock II тривалістю 14 хвилин 1 секунда. Матеріал складається з кількох частин, у яких: опис сюжету, рівнів та геймплею, зброя, вороги, локації та дизайн, камео. Під час створення матеріалу я був задіяний на всіх етапах: написання сценарію, озвучування відео та монтаж.

2.2 Опис цільової аудиторії та особливостей просування продукту

Під час створення масиву матеріалів я у складі команди GameStreetUA орієнтувався на цільову аудиторію видання. Йдеться про молодь у віці від 16 до 35 років, сферою інтересів якої є комп'ютерні ігри, масова популярна культура, програмне забезпечення, індустрія розробки відеоігор.

Зважаючи вузьку спеціалізацію GameStreetUA та чітке вікове обмеження цільової аудиторії (молодь), було обрано відповідний тон спілкування – розмовний, дружній, фамільярний, з іронічними зауваженнями та жартами (допускається сарказм, чорний гумор тощо); допускається використання сучасного жаргону, варваризмів, суржику тощо.

Оскільки матеріали публікуються виданням GameStreetUA на платформі YouTube, під час створення відео було використано типові для ресурсу засоби комунікації з аудиторією та засоби заклику до взаємодії: привітання, яке повторюється в кожному матеріалі («Ви знаходитеся на території ігрової вулиці») та прощання («Побачимося в іншому місці Ігрової вулиці»), подяка глядачам-спонсорам, заклик до взаємодії через інструмент «вподобайка» (like) та «підписка», коментарі, візуальний (за допомогою логотипів) та вербальний заклик долучитися до сторінок видання GameStreetUA в інших соціальних мережах – Telegram. Також через Telegram видання привертає увагу аудиторії до ютуб-сторінки, публікуючи посилання на відео. Таким чином аудиторії на обох платформах об'єднуються.

Окрема увага приділяється взаємодії з аудиторією, зокрема отримання фідбеку через коментарі на платформах YouTube та Telegram.

2.3 Формально-змістові характеристики проєкту

Основним каналом поширення відео виробництва видання GameStreetUA, а отже і матеріалів нашого творчого проєкту, обрано однойменна сторінка на платформі YouTube, зареєстрована 1 січня 2020 року згідно стандартної процедури створення каналів на ресурсі.

Станом на травень 2023 року кількість підписників на каналі GameStreetUA становить 7,69 тисяч осіб. Проєкт представлений і на інших популярних платформах.

До цього часу видання опублікувало 111 відео (останнє відео датується 30 квітня 2023 року).

Усі матеріали на ютуб-каналі GameStreetUA поділені на 10 рубрик (плейлистів):

–«Філософія у відеоіграх» – 1 відео представлене у нашому творчому проєкті (усього 2);

– «Ігрові історії» – 2 відео у нашому творчому проєкті (усього 7);

– «ГАЛОПОМ по» – усього 1 відео;

– «Огляди» – усього 14 відео;

– «Інтерв'ю» – 2 відео з нашого творчого проєкту (усього 5);

– «Ретрограй» – усього 3 відео;

– «Ігровий вісник» – усього 12 відео;

– «Ігрові цікавинки» – 4 відео представлені у нашому творчому проєкті (усього 36);

– «Прямі трансляції» – 5 відео;

– «Ігрові новини» – усього 11 відео.

Варто зазначити, що не всі матеріали на ютуб-каналі GameStreetUA потрапляють у плейлисти, деякі з них опубліковані виключно у вкладці «Відео».

2.4 Особливості оформлення проєкту

Дизайн усіх відео авторства GameStreetUA, що з'являються на ютуб-каналі видання (це стосується також робіт нашого творчого проєкту), виконується в одному фірмовому стилі. Зокрема йдеться про використання єдиної кольорової гами – червоного, чорного, блакитного і жовтого. Останні два кольори означають національний прапор України. За рахунок своєї контрастності до червоного та чорного, які є переважаючими, блакитний і

жовтий виділяються і першими впадають в око, акцентуючи увагу користувача на тому, що GameStreetUA – це український ресурс. Крім того, ці кольори використовують на логотипі для позначення літер UA у назві видання (рис. 2.4.1).

Блакитний та жовтий – основні для малого логотипу, який є також ілюстрацією до профілю GameStreetUA на YouTube (Рис. 2.4.1) – на червоному фоні дві великі літери G та S (Game Street).

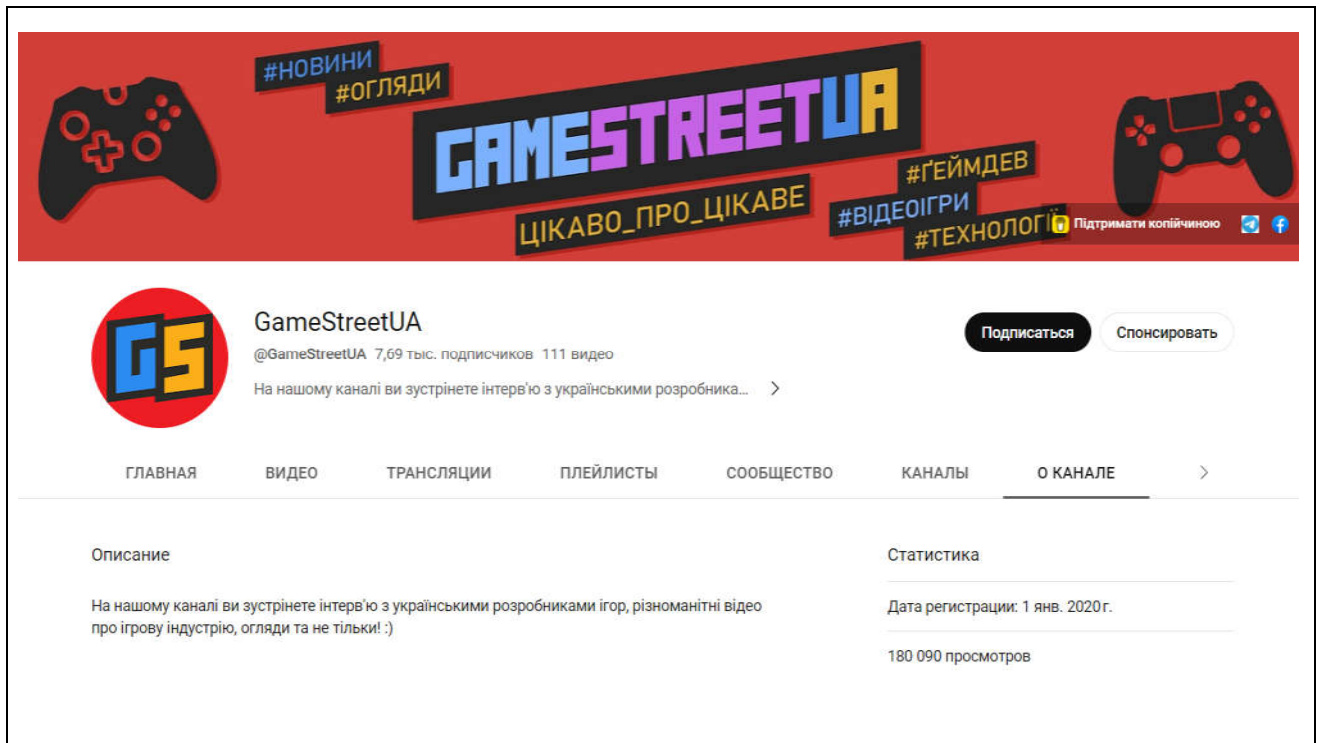

Рис. 2.4.1 – Сторінка GameStreetUA на YouTube

Уже з назви видання та його емблеми користувачу легко зрозуміти тематичну спрямованість контенту ютуб-каналу і національний сегмент, до якого себе відносять автори.

Ця ж кольорова гама зберігається і в середині відео GameStreetUA. Її використовують для інтро (рис. 2.4.2) та перебивок, субтитрів, рамок до відео, що публікують на каналі. Інтро за своєю суттю – це анімований логотип (GS) зі звуковим супроводом, візуальну частину якого доповнили тематичними ілюстраціями (мікрофон, комп'ютерна клавіатура, та мишка,

джойстик, ігрова консоль, приставка) та гештегами (#геймдев, #відеоігри, #стріми, #технології, #ретрограй, #ігрова_периферія).

Останні кадри відео GameStreetUA (рис. 2.4.3), де вказуються імена авторів сюжету, а також розміщенні посилання на сторінки видання на інших платформах, виконуються у дещо спокійнішій стилістиці. Хоча загальна колірна гама залишається, співвідношення домінуючих червоного і чорного до блакитного змінюється на користь останнього.

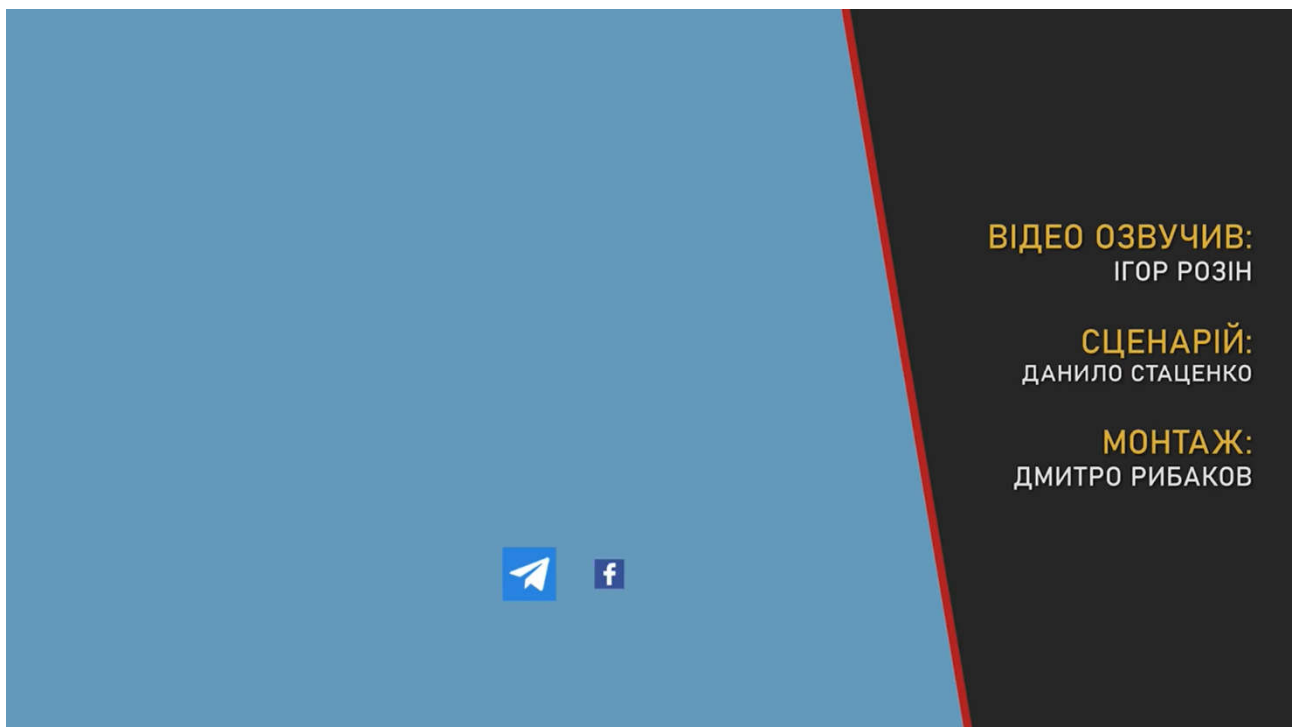

Рис. 2.4.3 – Закінчення відео GameStreetUA на YouTube

2.5 Технічні і програмні засоби

Під час виготовлення матеріалів було використано низку онлайн інструментів та відповідні технічні засоби. Так, запис звуку закадрового голосу здійснювався на мікрофон Samson c01u. Обробка отриманих аудіоданих - у програмі Adobe Audition CC.

Монтаж відео відбувався у програмі Adobe Premiere Pro CC, а редагування ілюстрацій та фотографій, що використовувалися у сюжетах, – в Adobe Photoshop CC.

2.6 Зв'язок із творчим доробком

Обрані для творчого проекту матеріали складають приблизно п'яту частину всього нашого творчого доробку, який вміщає 46 матеріалів. Решту складають інтернет публікації різних видань (Повний список у Додатку Б).

ВИСНОВКИ

Повномасштабне вторгнення Російської Федерації на територію України змусило усі вітчизняні інститути швидко адаптуватися до нових реалій. Це ж стосується і медіа, які зіткнулися з новими запитами від аудиторії, а також проблемою журналістських стандартів під час роботи в умовах збройного конфлікту.

Думки вчених щодо того, яке місце у вирішенні конфлікту та яку позицію повинні прийняти медіа різняться. За однією версією, журналісти мають бути неупередженими; за іншою – робити усе для якнайшвидшого підписання миру. Остання ідея передбачає використання медіа як інструмента у війні для перемоги. Єдиного правила немає, а рішення лягає на плечі кожного ЗМІ або журналіста окремо і залежить від громадянської позиції, пацифізму особистості та і. н.

Разом з тим, опрацювавши та систематизувавши думки вчених щодо того, як робота журналіста в умовах збройного конфлікту відрізняється від діяльності у мирний час, ми дійшли наступних висновків. Найважливішою вимогою до журналістських матеріалів все ще залишається їх правдивість та достовірність джерел інформації. Також дослідники говорять про об'єктивність та неупередженість медіа, що, на наш погляд, під час збройної агресії проти твоєї країни неможливо. Це ж стосується вимоги не використовувати мову ворожнечі по відношенню до ворога, а натомість – лише нейтральну лексику.

Балансу думок у журналістських матеріалах в умовах війни дотриматися важко, особливо враховуючи, що науковці не радять давати іншій стороні можливості висловитися, використовуючи ваш канал поширення інформації (телебачення, радіо, Інтернет-видання тощо) і таким чином попередити поширення ворожих ідей серед аудиторії медіа.

Вивчаючи інфлюенцію військових дій на території України на контент проекту «Телебачення Торонто», ми проаналізували матеріали які

публікувалися на однойменному ютуб-каналі у період з листопада 2021 року (4 місяці до війни) по липень 2022 року (5 місяців від початку повномасштабного вторгнення). Поділивши цей період на дев'ять рівноцінних частин (за місяцями), ми змогли прослідкувати жанрово-тематичні особливості контенту «Телебачення Торонто» у період до вторгнення і дійшли висновку, що проєкт як яскравий представник українського інфотейменту повністю направлений на сатиричну репрезентацію новин різного масштабу – від світових до локальних. Останнім часто надається штучна помпезність.

З 24 лютого змінюється тематика сюжетів «Телебачення Торонто». Домінуючими стають теми війни, бойових дій та їх наслідків, окупації тощо. Зазначимо, що відео, у яких розкриваються вище згадані події, максимально позбавлені гумористичної складової, типової для матеріалів «Телебачення Торонто». Водночас матеріали, у яких піднімалися теми Росії, побуту росіян, їх суспільно-політичному та культурному життю тощо, подаються у сатиричній формі.

Крім нових тем, «Телебачення Торонто» вдається також до нетипових для себе журналістських жанрів, зокрема інтерв'ю, репортажі, розслідування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бабенко О. Медіа екуменічного спрямування в умовах війни (на прикладі сайтів «релігійно-інформаційна служба України» та «духовний фронт України»). *Журналістика майбутнього: виклики, тенденції, перспективи розвитку* : зб. матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції у рамках міжнародного проєкту Європейського Союзу ERASMUS+KA2 «Journalism Education for Democracy in Ukraine: Developing Standards, Integrity and Professionalism» (DESTIN) («Журналістська освіта задля демократії в Україні: розробка стандартів, доброчесність та професіоналізм»). Львів, 2022. С. 110-112.
2. Використання смартфонів для інтернет-покупок в Україні. URL: <https://www.gfk.com/insights/vikoristannja-smartfoniv-dlja-internet-pokupok-v-ukrajini> (дата звернення: 25.05.2023).
3. Вусик Г. Л. Термінологічна журналістська етика воєнного часу Modern science: innovations and prospects : Proceedings of X International Scientific and Practical Conference. Stockholm. 2022. С. 258-264.
4. Гібридна війна і журналістика. Проблеми інформаційної безпеки : навчальний посібник / за заг. ред. В. О. Жадька ; ред.-упор. : О. І. Харитоненко, Ю. С. Полтавець. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 356 с.
5. Глушко А. Візуальні засоби мови ворожнечі як інструмент інформаційної війни. *Діалог: медіа-студії*, 2017. № 23, С. 132–155.
6. Гоцур О. Особливості функціонування медіаринку України в умовах війни (лютий-вересень 2022 року). *Communications and Communicative Technologies*. 2022. С. 47-53.
7. Грицак Я. Війна як катастрофа – війна як нагода. *Наше Слово*. URL: <https://cutt.ly/eBgSbAv> (дата звернення: 21.05.2023).
8. Дуцик Д. Про людяність, свободу і відповідальність в часи війни. URL: <https://ms.detector.media/zhurnalistiska-osvita/post/14088/2015-09-01-pro-lyudyaniist-svobodu-i-vidpovidalnist-v-chasy-viyny/> (дата звернення: 06.04.2023).

9. Дуцик Д. Р. «Мова ворожнечі» в дискурсі українських медіа. *Сучасні суспільні проблеми у вимірі соціології управління*: зб. наук. пр. Дон. держ. ун-ту упр. Сер. «Соціологія». [гол. ред. Поважний О. С.... та ін.]. Донецьк: [Вид-во ДонДУ], 2012. Т. XIII. Вип. 217. С. 112-118.

10. Жугай В. Й. Висвітлення російсько-української війни 2022 року у ЗМІ. *Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття* (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права) : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 червня 2022 р.) / за загальною редакцією С. В. Ківалова. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Т. 1. С. 847-851.

11. Земляна І. Журналіст і (НЕ) безпека. Посібник для журналістів, які працюють в небезпечних умовах. Київ. 2016. 192 с.

12. Зінчук Р. С., Шульська Н. М. Медіаманіпуляції в умовах російсько-української війни (на прикладі локальних ЗМІ). *Південний архів* (філологічні науки). 2022. Вип. 90. С. 68-76.

13. Катеринич П. В. Соціальна відповідальність журналістики в умовах інформаційної війни. URL: <http://surl.li/hzrkck> (дата звернення: 31.12.22).

14. Кіца М. Особливості та методи виявлення фейкової інформації в українських ЗМІ. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Журналістські науки. 2017. Вип. 883. С. 28–32.

15. Кострубіцька А. В. свобода слова та окремі аспекти державного регулювання діяльності засобів масової інформації під час війни. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2022. № 3. Т. 33 (72). С. 93-97.

16. Кость С. Журналістика і війна: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 414 с.

17. Кульчицький С. В. Воєнні конфлікти другої половини ХХ століття. Київ : Ін-т історії України, 2004. 100 с.

18. Лептуга О.К. «Мова ворожнечі» в україномовному медіапросторі. *Вісник Науково-методичного центру навчальних закладів сфери цивільного захисту* № 31. Харків: НУЦЗУ, 2019. С. 11-12.

19. Мельникова-Курганова О. С. Засоби інформаційного впливу під час війни: типи, трансформація, тенденції. *Матеріали X конгресу «Авіація в XXI столітті» – «Безпека в авіації та космічні технології»*. Київ: Національний авіаційний університет, 2022. С. 154-157.

20. Мова ворожнечі у ЗМІ: якою вона буває та до чого призводить (інфографіка) URL: <https://imi.org.ua/advice/mova-vorojnechi-u-zmi-yakoyu-vona-buvae-ta-do-chogo-prizvodit-infografika-i2374> (дата звернення: 14.04.2023).

21. Моль А. Социодинамика культуры. Абраам Моль. Москва: Прогресс, 1973. 224 с.

22. Моргун А. Війна Росії проти України: тенденції конфліктного дискурсу в сучасних українських ЗМІ. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2016. Вип. 3-4. С. 352-362.

23. Нікітін А. А. Збройний конфлікт як вид воєнного конфлікту. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2019. Вип. 2. С. 52–59.

24. Почепцов Г. Сенси і війни. Україна і Росія в інформаційній і смисловій війні. Київ : Вид-во Києво-Могилянська академія, 2016. 312 с.

25. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року «Про нову редакцію Воєнної доктрини України» : Указ президента України № 555/2015 URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5552015-19443> (дата звернення: 06.04.2023).

26. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 лютого 2021 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» : Указ президента України №43/2021 URL: <https://www.president.gov.ua/documents/432021-36441?fbclid=IwAR1oRmq->

Ug4T9RnUiuR0WQo4588UYYHSU_1yH03BndOC2qUWck6qaYbqwLE (дата звернення: 06.04.2023).

27. Словник української мови. URL: <http://sum.in.ua/s/vijna> (дата звернення: 15.03.23).

28. Телега війни. аналіз основних джерел та тем українських онлайн-медіа. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/dzherela-onlajn-media-ofitsijni-osib-neofitsijni-akaunty-ta-inozemni-media-doslidzhennya-imi-i48039> (дата звернення: 14.03.23).

29. Українські медіа та війна. підсумки моніторингів ІМІ 2022 року. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/ukrayinski-media-ta-vijna-pidsumky-monitoryngiv-imi-2022-roku-i49921> (дата звернення: 14.03.23).

30. Хорошко В. О., Хохлачова Ю. Є. Інформаційна війна. ЗМІ як інструмент інформаційного впливу на суспільство. Частина 1. Безпека інформації. 2016. Т. 22, № 3. С. 283-288.

31. Чуранова О. Пропаганда війни в українських та російських друкованих ЗМІ. *Наукові записки УКУ*. 2015. Ч. 6 : Журналістика. Медіакомунікації, вип. 1. С. 169-176.

ДОДАТОК А

СПИСОК СЮЖЕТІВ «ТЕЛЕБАЧЕННЯ ТОРОНТО», ОБРАНИХ ДЛЯ АНАЛІЗУ

1. «Зірку "Форсажу" вбили! Стіві Вандер насправді бачить! Майлі Сайрус працювала на Обаму! Конспірологія» (від 3.11.2021). URL: <https://youtu.be/F7qW0JSrFd8>
2. «Вакцини не вивчені? Вакцинація для перехворілих не потрібна? Вакцина для вагітних небезпечна?» (від 6.11.2021). URL: https://youtu.be/7qNUbolh_W4
3. «Бустерна вакцина, братва у Лаврі, Марія Примаченко, Амелі, колектори: #(@)є?§0 з Майклом Щуром #11» (від 7.11.2021). URL: <https://youtu.be/zr3NFWxkml>
4. «Люмінати! Звідки взялися? Чого прагнуть? І до чого тут діва Монро? Конспірологія» (від 10.11.2021). URL: <https://youtu.be/m73RMNtljPM>
5. «Зеленський спецвипуск. Вся правда про президента та усі факапи за 2,5 роки» (від 14.11.2021). URL: <https://youtu.be/dvWyGds2rbk>
6. «Спід-інфо: кишенькова горила, любов бика і жінки, пердохапач. На цьому треші вирости покоління! (від 17.11.2021). URL: <https://youtu.be/-IAQQL6XiNk>
7. «Вагнергейт, Гаррі Поттер, Лукашенко проти ЄС, ТікТок-Стус, The Weeknd: #(@)є?§0 з Майклом Щуром #13» (від 21.11.2021). URL: https://youtu.be/qJi9_s7oBt8
8. «Паралельний світ: Валерій Сараула, духи, маги, енергія багатства, Тіна Кароль» (від 24.11.2021). URL: https://youtu.be/wTRm4-G56_o
9. «Розкішна розкіш: кітчеві палаци за мільйони доларів. Репортаж з осередків несмаку та претензійності» (від 28.11.2021). URL: https://youtu.be/Mn9P4Vz_9YY
10. «Зеленський VS Ахметов, Квартал-95 + Дизель-шоу, Зеленський VS Ткач: #(@)є?§0 з Майклом Щуром #14» (від 28.11.2021). URL: https://youtu.be/OZzP_kzuuPE
11. «Диявольське 5G, нейрочіпи, пісні про щеплення, меми: ВІДБІРНА МАЯЧНЯ З ВАЙБЕР-ЧАТІВ АНТИВАКСІВ» (від 1.12.2021). URL: https://youtu.be/r1o8go_-OGk
12. «Мадонна і дупа, Росію не попускає, Гордон + Комаровський + Шустер + (Ахметов): #(@)є?§0 з Майклом Щуром #15» (від 5.12.2021). URL: <https://youtu.be/GraqRne6Zcw>
13. «Ви вже не зможете дивитися ці фільми як раніше! Сам Удома, Сяйво та Титанік: ФАНАТСЬКІ ТЕОРІЇ» (від 8.12.2021). URL: <https://youtu.be/EmsNER4t84w>
14. «The Hardkiss, Путін – П, президент та Шустер, Книга Боби Фета, Байден: #(@)є?§0 з Майклом Щуром #16» (від 12.12.2021). URL: <https://youtu.be/H1zhetjSzW4>
15. «БУЛЬВАР ГОРДОНА: ясновидці, ворожки, піраміди Ю-Шинсе, циці, Алан Чумак і контактер з космосом Петро» (від 15.12.2021). URL: https://youtu.be/0VZn2dXK_CA
16. «Братання з Росією у центрі Києва: Театр РОСІЙСЬКОЇ ДРАМИ імені ЛЕСІ УКРАЇНКИ» (від 17.12.2021). URL: <https://youtu.be/94UZJhyTqJM>
17. «"Свати 7" на "Росія-1", Гогілашвілі бикає, Insta-2022, ПАЛЯНИЦЯ AWARDS: #(@)є?§0 з Майклом Щуром #17» (від 19.12.2021). URL: <https://youtu.be/cZt6GCkVjHA>
18. «Санта вкрав Різдво у Ісуса Христа! До чого тут Святий Миколай?» (від 22.12.2021). URL: <https://youtu.be/szL4e3pwW1w>
19. «ЩЕМЛИВИЙ ДАЙДЖЕСТ: Шоу довгонощиків, протести шахтарів, Дід Панас, Марія Примаченко, ХЗМ і Молоко» (від 8.01.2022). URL: <https://youtu.be/h35DXJ7Mlp8>
20. «Вторгнення Росії, Порошенко та геніталії Зеленського, апостол Мунтян: #(@)є?§0 з Майклом Щуром #18» (від 23.01.2022). URL: <https://youtu.be/sRqMQ2Qypho>
21. «Поплавський ЦІЛУЄ ГРУДИ своєї студентки. ЧОМУ ВСІМ ПОФІГ?» (від 26.01.2022). URL: https://youtu.be/m7oKRrn_Y4E
22. «Путін помирає в муках, Alina Pash VS Kalush, Сніжана Єгорова, Притула: #(@)є?§0 з Майклом Щуром #19» (від 30.01.2022). URL: <https://youtu.be/8Xm1Arx3l88>

23. «Гаррі Поттер і трансфобія Джоан Роулінг: ІСТОРИЯ СКАСУВАННЯ ПИСЬМЕННИЦІ» (від 2.02.2022). URL: <https://youtu.be/5G1Nryxe1sU>
24. «Skofka, Олімпіада в тоталітарному Китаї, ТрухінПліс, РНСР, Чукутиха: #(@)є?§0 з Майклом Щуром #20» (від 6.02.2022). URL: <https://youtu.be/yDIayWam8r8>
25. «ЧИ БУДЕ ВІЙНА? Ворожіння Андрія Іларіонова в ефірах Гордона (і не тільки)» (від 9.02.2022). URL: <https://youtu.be/bBcCYHcmQcM>
26. «Путін помре на Євробаченні, MORGENSTERN, Лукашенко і війна, Alina Pash: #(@)є?§0 з Майклом Щуром #21» (від 13.02.2022). URL: <https://youtu.be/wJrcdrjUMis>
27. «АВАКОВ ЛЮБИТЬ СИЛЬНИЙ ПЕРЛЯЖ! Докази злили в мережу. ОБЕРЕЖНО: 18+ П» (від 17.02.2022). URL: <https://youtu.be/JuKoQ4SeGYA>
28. «Путін і війна, Alina Pash, президентство Наталі Мосейчук, Сердючка, НАШ: #(@)є?§0 з Майклом Щуром #22» (від 20.02.2022). URL: <https://youtu.be/GdM92Z-GKvI>
29. «Звернення Зеленського до українців та росіян за кілька годин до початку вторгнення Росії» (від 24.02.2022). URL: https://youtu.be/j1OVZmm_QZ4
30. «ENG SUB Майкл Щур: український журналіст обратился к русским. ЖЕСТКО И БЕЗ ЦЕНЗУРЫ» (від 1.03.2022). URL: <https://youtu.be/aQHh9hdvVhk>
31. «Чисельність білоруської армії, її боєздатність і служба за ранню пенсію: ЩО З МІЛІТАРНІСТТЮ БІЛОРУСІ» (від 2.03.2022). URL: <https://youtu.be/kYmytDb8xo4>
32. «Як тримається Київський зоопарк під час війни? Репортаж Ярослави Кравченко» (від 3.03.2022). URL: <https://youtu.be/jVsb8shYeLQ>
33. «Фронтowa поплава: Тарас Чмут (БФ "Повернись живим") про ситуацію на фронті» (від 4.03.2022). URL: <https://youtu.be/U6Lqt4ut4sM>
34. «РОСІЙСЬКА ЕКОНОМІКА ПОМИРАЄ ЗІ ШВИДКІСТЮ ОДИН ДЕНЬ В ДЕНЬ. Коли це прискориться?» (від 4.03.2022). URL: <https://youtu.be/EE42mLRfA3Q>
35. «Як у справжніх духовних барах готують бандерівське смузі? Репортаж з Києва Ярослави Кравченко» (від 5.03.2022). URL: <https://youtu.be/yEkE17wr1DE>
36. «"Фронтowa поплава" Тарас Чмут (БФ "Повернись живим") про ситуацію на фронті 5.03.2022» (від 6.03.2022). URL: <https://youtu.be/fAHvAlGP4J0>
37. «"Фронтowa поплава" Тарас Чмут (БФ "Повернись живим") про ситуацію на фронті 6.03.2022» (від 7.03.2022). URL: <https://youtu.be/5eE14w10lkg>
38. «Хіпстерські київські ресторани готують їжу для військових: репортаж Ярослави Кравченко» (від 7.03.2022). URL: <https://youtu.be/UruFwObLC-0>
39. «It is war: the Ukrainian doctor explains how we should call the Russian invasion» (від 7.03.2022). URL: <https://youtu.be/gIvJifaz3y4>
40. «Как россиянам лучше жить? Обращение Майкла Щура» (від 7.03.2022). URL: https://youtu.be/cenW_dKUK9M
41. «Заспокійливе звернення Валерія Маркуса до усіх панів та паннес» (від 9.03.2022). URL: <https://youtu.be/7TCVNF89gk>
42. «"Фронтowa поплава" Тарас Чмут (БФ "Повернись живим") про ситуацію на фронті 9.03.2022» (від 9.03.2022). URL: <https://youtu.be/WLkgn1Q6iuA>
43. «Світоглядна розмова з Іваном Семесюком про крах Росії» (від 9.03.2022). URL: https://youtu.be/e6Bkqt_7PJ8
44. «"Фронтowa поплава" Тарас Чмут (БФ "Повернись живим") про ситуацію на фронті 9.03.2022» (від 10.03.2022). URL: <https://youtu.be/0CTc0dPjU6o>
45. «Російські окупанти і їхні родичі у ТікТоці здають позиції армії рф та плачуть під Kalush» 10.03.2022» (від 10.03.2022). URL: <https://youtu.be/FSPLJqO1ndk>
46. «Як живуть київські безхатки під час війни: репортаж Ярослави Кравченко» (від 10.03.2022). URL: <https://youtu.be/qdCDPQLlvns>
47. «"Фронтowa поплава" Тарас Чмут (БФ "Повернись живим") про ситуацію на фронті 10.03.2022» (від 11.03.2022). URL: <https://youtu.be/0RxrnISydRY>
48. «Голова фонду «Повернись живим» Тарас Чмут про обстановку на фронті» (від 13.03.2022). URL: https://youtu.be/_foo6FV0H0I

49. «"Фронтowa поплава" Тарас Чмут (БФ "Повернись живим") про ситуацію на фронті 14.03.2022» (від 15.03.2022). URL: <https://youtu.be/GTIOQ-xSXAc>
50. «Британський медик проїхав 3 тисячі км на мотоциклі, щоб допомагати Україні» (від 16.03.2022). URL: <https://youtu.be/2Gv1nL8nLf8>
51. «Маріуполь, Чорнобаївка, Одеса - "Фронтowa поплава" Тарас Чмут, "Повернись живим", 15.03.2022» (від 16.03.2022). URL: <https://youtu.be/ep8KAeUrysM>
52. «Став відомий позивний Майкла Щура!» (від 16.03.2022). URL: https://youtu.be/_csg4UigWpM
53. «Київські барбершопи безкоштовно стрижуть військових. Репортаж Ярослави Кравченко» (від 17.03.2022). URL: <https://youtu.be/XrqD1agIOVI>
54. «Маріуполь, допомога Заходу, С-300 - "Фронтowa поплава" Тарас Чмут, "Повернись живим", 16.03.2022» (від 17.03.2022). URL: https://youtu.be/NQsOJM_POoo
55. «Миколаїв, Чорнобаївка, ракетні удари - "Фронтowa поплава" Тарас Чмут, "Повернись живим", 18.03.2022» (від 19.03.2022). URL: <https://youtu.be/3-FqcJiBNbs>
56. «Ситуація на фронті, резерви рф, Маріуполь, Чорнобаївка: говоримо з військовим експертом» (від 20.03.2022). URL: <https://youtu.be/jc-iSzCqPvs>
57. «Донецький напрямок, ППО від Словаччини - "Фронтowa поплава" Тарас Чмут, "Повернись живим", 20.03.2022» (від 21.03.2022). URL: <https://youtu.be/dSnIoTG8Cbs>
58. «Клятий раціоналіст про ліки, пєсков vs реальність, ювілейні втрати рф: антигуманістичний стрім» (від 22.03.2022). URL: <https://youtu.be/mJNPJsBciA4>
59. «Ізюм, Ірпінь, українська ППО - "Фронтowa поплава" Тарас Чмут, "Повернись живим", 20.03.2022» (від 23.03.2022). URL: <https://youtu.be/Zvh9goOOiAQ>
60. «ГІМН СВИНОГОР'Я (ІВАН ПАЛАМІТЕ) - НИЦО ПОТВОРНО» (від 23.03.2022). URL: <https://youtu.be/iNJ580dRY40>
61. «ВІЙСЬКОВИЙ ПСИХОЛОГ: Радість, самотність, діти, гумор, розмови з руснею під час війни» (від 24.03.2022). URL: <https://youtu.be/lupdFwZ3RFg>
62. «РЕАКЦІЯ НА СМЕРТЬ: родичі мертвих окупантів не розстраюються» (від 24.03.2022). URL: <https://youtu.be/DxzKМoz-UYU>
63. «жириновський помер, Зеленський і символізм, путін і шиза, своїх не бросаем, кадилов:#@)» (від 27.03.2022). URL: <https://youtu.be/vJPCc-agA3k>
64. «БЛОГЕР У ПОЛОНІ: яким було життя окупанта і його сім'ї у росії (спойлер: жалюгідним)» (від 30.03.2022). URL: <https://youtu.be/EtXrJZQDRBc>
65. «"Я біжу, а по мені танк стріляє" - історії маріупольців, яким вдалось виїхати. СПЕЦРЕПОРТАЖ» (від 3.04.2022). URL: <https://youtu.be/-LWYhVJi8IE>
66. «медведчук, Брат 2, Зеленський - президент США, Червоний хрест, ветерани "спецоперації":#@)» (від 4.04.2022). URL: <https://youtu.be/h9Inav4RRgQ>
67. «Pink Floyd і Хливнюк, мародери, окупанти як добриво, Орбан, кібервійна, музей прутні у рф:#@)» (від 10.04.2022). URL: <https://youtu.be/LIL0eh1OcHE>
68. «НС ЗВОНІТ — ЕТО ХОРОШО: як родичі шукають окупантів у закритих групах військових частин» (від 15.04.2022). URL: <https://youtu.be/7R4yPH6AVRs>
69. «Акторка марченко, нурлан сабуров і нікчемність, арештований медведчук, Кислиця, крадіжки рф:#@)» (від 17.04.2022). URL: <https://youtu.be/pgPB25eZ0KE>
70. «Птушкін і Дантес без росії, моряки «москви», Юнармія, жінки на війні, молитви за путіна:#@)» (від 24.04.2022). URL: <https://youtu.be/VexyROSpDgk>
71. «Макс Барських, кінець пушкіну в Україні, ядерна війна, русофобія, Юрій Швець і зрада:#@)» (від 1.05.2022). URL: <https://youtu.be/QbKi7C3JjSE>
72. «Kalush Orchestra, шарій і тюремні жарти, 9 травня у росії, депортація, Ізраїль і лавров:#@)» (від 8.05.2022). URL: https://youtu.be/nbf2G1t_6Yc
73. «Азовсталь, перемога Kalush Orchestra, ленд-ліз і ниття в рф, Леся Нікітюк і краса для ЗСУ#@)» (від 15.05.2022). URL: <https://youtu.be/7M0HJwu2KV8>
74. «У путіна є онука від Зеленського: ШОКУЮЧЕ РОЗСЛІДУВАННЯ!» (від 19.05.2022). URL: <https://youtu.be/uhoB5eN0WU4>

75. «Хто такий кіріл стремоусов і навіщо він росії» (від 20.05.2022). URL: <https://youtu.be/4yMlhOBUpz0>
76. «ЯК ЗНАЙТИ АДРЕСУ ПРОЖИВАННЯ ОКУПАНТА» (від 20.05.2022). URL: <https://youtu.be/3z09DKoKtLE>
77. «Скільки у росії залишилось ракет? Інтерв'ю військового експерта Миколи Белескова» (від 21.05.2022). URL: <https://youtu.be/oBarGEfeL2s>
78. «Мемне мародерство: як росіяни всрато мавпують українські тренди» (від 22.05.2022). URL: <https://youtu.be/nwo7DklAMwo>
79. «У Каннах російські "культурні" ДРГ переконували, що росіяни не винні у війні» (від 25.05.2022). URL: <https://youtu.be/oqPfKbk7uek>
80. «"Сбіл стаю байрактаров": як пропаганда незграбно вигадує подвиги російських солдатів» (від 26.05.2022). URL: <https://youtu.be/ujMLNRPtK9A>
81. «"Денацифікація України", захар прілепін, пісателі "ЛНР": ПРОПАГАНДА У КНИГАРНЯХ ЄВРОПИ +ENG SUB» (від 29.05.2022). URL: <https://youtu.be/FPF1vqGiamE>
82. «Чи можливий ще один наступ на Київ? Коментар військового експерта Миколи Белескова» (від 1.06.2022). URL: <https://youtu.be/qFW3ILvjjF8>
83. «"Страшно, але що ж робить": як у Мотижині коригували вогонь для ЗСУ» (від 2.06.2022). URL: https://youtu.be/Oft_rjVxbyA
84. «ПППРОПАГАНДИСТКА У КИЄВІ: Марина Овсяннікова збиралась розповідати українцям про пропаганду +ENG SUB» (від 2.06.2022). URL: <https://youtu.be/K2FdaLHpK6A>
85. «"Все горить, а я їду евакуйовувати людей": волонтер з Херсонщини про вивезення людей з окупації» (від 4.06.2022). URL: <https://youtu.be/ByyNtVKgeto>
86. «Правильне користування пляшкою, напад Польщі на Україну та робота голяка: ЛУКАШЕНКО ГЕНЕРУЄ КРІНЖ» (від 5.06.2022). URL: <https://youtu.be/gx-j4PtG-X0>
87. «Валерій Маркус: більшість росіян – нефахове м'ясо. ІНТЕРВ'Ю ПРО НОВИЙ БАТАЛЬЙОН І ЗУСТРІЧ З ЗАЛУЖНИМ» (від 6.06.2022). URL: <https://youtu.be/vHV2HR4tGrY>
88. «"Бомбілі Донбас?" Правильні відповіді на найпопулярніше питання роспропаганди [ENG SUB]» (від 7.06.2022). URL: <https://youtu.be/EXdK6Bz7aYw>
89. «Врятувати Тайру: росія кілька місяців тримає у полоні волонтерку Юлію Паєвську» (від 9.06.2022). URL: <https://youtu.be/5d-Ri5GKIsE>
90. «"Активна фаза війни триватиме ще 2-3 тижні. Далі перегрупування", військовий експерт Микола Белесков» (від 10.06.2022). URL: <https://youtu.be/7krI-gNn4nw>
91. «Дмітрій Медведєв: істеричний графоман та донор органів для путіна» (від 12.06.2022). URL: <https://youtu.be/8HcFffqtWlU>
92. «МЫ НАШЛИ АДРЕСА И РОДСТВЕННИКОВ РОССИЯН, которые помогли несовершеннолетней украинки в оккупации» (від 14.06.2022). URL: <https://youtu.be/jmJn8C5mk2E>
93. «Окупований Маріуполь: трупожерство російської пропаганди [+ENG SUB]» (від 15.06.2022). URL: <https://youtu.be/up9aZtR4Pic>
94. «Як Україна може звільнити Херсон? Коментар військового експерта Миколи Белескова» (від 17.06.2022). URL: https://youtu.be/pKli0Hx40_o
95. «Ядерна зброя, Брат 2, горілка, іншопланетяни: ЩО ЗБУДЖУЄ ГОЛОВУ РОСКОСМОСУ ДМІТРІЯ РОГОЗІНА» (від 18.06.2022). URL: <https://youtu.be/GFLgv6N3LKg>
96. «Уничтожить Украину в хорошем смысле слова: что не так с Латыниной, Варламовым, Быковым и Шульман» (від 19.06.2022). URL: <https://youtu.be/WxK3S5DKQjA>
97. «"БЛИСКАВКА ВЛУЧИЛА В ЗАД": Андрій MED GOblin про будні прифронтової лікарні» (від 22.06.2022). URL: <https://youtu.be/iFMflymbSj4>
98. «В УКРАЇНІ ЗАБОРОНИЛИ РОСІЙСЬКУ МУЗИКУ: Геть з України лепс некрасівий» (від 24.06.2022). URL: <https://youtu.be/1O8IKwZyvFY>

99. «"М*нду до жопы раздерут" Великий русский поэт Лермонтов воспевал групповое изнасилование военными» (від 25.06.2022). URL: <https://youtu.be/zSQV8ZYFJfw>
100. «Бурятский Арестович, озеро с фекалий, жуки в постели, ремонт говном: КАК ЖИВЕТ РУССКАЯ ГЛУБИНКА» (від 26.06.2022). URL: <https://youtu.be/Q9lyCi9R8-M>
101. «Як психоневрологічна лікарня під Черніговом пережила російську окупацію» (від 28.06.2022). URL: <https://youtu.be/NAsGLNfo2hU>
102. «Little Big зняли «антивоєнний маніфест». Але вийшло про «поганий Захід» +ENG SUB» (від 29.06.2022). URL: <https://youtu.be/fVq1xqxddH4>
103. «НЕ ЧИНИТИ ОППР ОКУПАНТАМ: мер-зрадник саботував захист міста і повернувся на посаду» (від 2.07.2022). URL: <https://youtu.be/r4fPoiJQMAM>
104. «РОСІЙСЬКА ПРОПАГАНДА НА ІТАЛІЙСЬКОМУ ТЕЛЕБАЧЕННІ: лавров та соловйов почуваються як удома +ENG SUB» (від 3.07.2022). URL: <https://youtu.be/DsaRjWM2QVo>
105. «ПХАВ ЦВЯХИ У НОСА ТА БИВ СЕБЕ СОКИРОЮ: на Харківщині в окупантську адміністрацію взяли треш-артиста» (від 5.07.2022). URL: <https://youtu.be/I-6lNqfFYqw>
106. «ЗСУ б'є по російських тилах. Як це вплине на війну? Коментар військового експерта Миколи Белєскова» (від 7.07.2022). URL: <https://youtu.be/k7wRGHtRQ5E>
107. «"ДЕСАНТ БЛАЗНІВ": росія видає міських божевільних за іноземних журналістів +ENG SUB» (від 8.07.2022). URL: <https://youtu.be/1kmp5iRkvV8>
108. «Партизани, знищення колаборантів, викрадення українських активістів: ЯК ЖИВЕ ОКУПОВАНА ХЕРСОНЩИНА» (від 10.07.2022). URL: <https://youtu.be/AS6oIo-NUr4>
109. «ПОПРИ САНКЦІЇ: Як європейці постачали росіянам запчастини для військової техніки +ENG SUB» (від 11.07.2022). URL: <https://youtu.be/jBNBIO5J2ko>
110. «Російські ліберали потрібні росії, а не Україні. Філософ Володимир Єрмоленко» (від 12.07.2022). URL: <https://youtu.be/gnboWALDfNE>
111. «Знищені квартали, постійні обстріли, евакуація: ВОЛОНТЕР РОЗПОВІДАЄ ПРО ХАРКІВ ЗАЛІЗОБЕТОННИЙ» (від 13.07.2022). URL: <https://youtu.be/rl3wU4NEeT4>
112. «ЖИЗНЬ РОССИЯН: говно, дерьмо, кашки, навоз, выгребная яма, кизяк, помет, кал, фекалии, нечистоты» (від 14.07.2022). URL: <https://youtu.be/DUulGvP6SWE>
113. «Арестович и Быков обнюхали труп СССР и ощутили возбуждение» (від 15.07.2022). URL: <https://youtu.be/PTNXtoCOMF4>
114. «ПОЧЕМУ ПУТИН ПОСТОЯННО ЦЕЛУЕТ ЧУЖИХ ДЕТЕЙ?» (від 17.07.2022). URL: <https://youtu.be/zZFumh6kRf0>
115. «Окупована Луганщина: ЖИТТЯ, СПРОТИВ ТА ВТЕЧА ІЗ ЗАХОПЛЕНИХ ТЕРИТОРІЙ» (від 21.07.2022). URL: <https://youtu.be/RAgkz62CkrI>
116. «росіяни – космічне посміховисько: МАРС РОЗІРВАЛО ВІД СМІХУ» (від 22.07.2022). URL: <https://youtu.be/RAgkz62CkrI>
117. «"З такою підтримкою втрата ока не відчувається": ПЕРШЕ ВІДЕО-ІНТЕРВ'Ю МАСІ НАЙЄМА ПІСЛЯ ПОРАНЕННЯ» (від 24.07.2022). URL: <https://youtu.be/n3g5wVokXg0>
118. «Був Козак, став Козаков: ЯК РОСІЙСЬКА ІМПЕРІЯ ТА СРСР ЗРОСІЙЩУВАЛИ ПРИЗВИЩА» (від 25.07.2022). URL: <https://youtu.be/v40O9sktCoU>
119. «НАЙБІЛЬШИЙ СТРАХ ОКУПАНТІВ: таємна зброя кмітливих українців» (від 27.07.2022). URL: <https://youtu.be/Z5BRFZNAWIU>
120. «Паніка росіян, ворог у пастці, НІМАРС працює: ХЕРСОН БУДЕ ЗВІЛЬНЕНО!» (від 29.07.2022). URL: <https://youtu.be/G-d-ldTVCwY>
121. «Оборона Бахмута: військові, волонтери та місцеві про життя в прифронтовому місті» (від 31.07.2022). URL: <https://youtu.be/sByMrYLSnOc>

ДОДАТОК Б СПИСОК МАТЕРІАЛІВ ПОРТФОЛІО

Інтернет-публікації:

1. Репортаж «Климат Запорозької області: як відобразилося глобальне потепління на запорозькому селі» // Інтернет видання Inform.zp.ua. 26.06.2020. Режим доступу: https://www.inform.zp.ua/2020/06/26/97710_klimat-zaporozhskoj-obalsti-kak-otrazilos-globalnoe-poteplenie-na-zaporozhskom-sele/

2. Стаття «Український кінематограф в умовах COVID-19» // Інтернет-видання «Inform.zp.ua». 30.06.2020. Режим доступу: https://www.inform.zp.ua/2020/06/30/97843_ukrainskij-kinematograf-v-usloviyah-covid-19/

3. Стаття «Джокер – супер герой сучасності?» // Інтернет-портал «Пороги». 27.11.2019. Режим доступу: <http://porogy.zp.ua/2019/11/dzhoker-super-geroj-suchasnosti/>

4. Фоторепортаж «Оновлення Запорізької обласної лікарні. Новації та старі проблеми» // Інтернет видання «Zaporizhzhia future». 17.12.2020. Режим доступу: <https://zaporizhzhia-future.com.ua/uk/onovlennya-zaporizkoyi-oblasnoyi-likarni-novacziyi-ta-stari-problemy>

5. Замітка «Як Запоріжжя готується до Нового року» // Інтернет видання «Zaporizhzhia future». 17.12.2020. Режим доступу: <https://zaporizhzhia-future.com.ua/uk/yak-zaporizhzhya-gotuyetsya-do-novogo-roku>

6. Замітка «Новий етап у будівництві запорізьких мостів. Перші випробування та результати» // Інтернет видання «Zaporizhzhia future». 18.12.2020. Режим доступу: <https://zaporizhzhia-future.com.ua/uk/novyj-etap-u-buduvanni-zaporizkyh-mostiv-pershi-vyprobuvannya-ta-rezultaty>

7. Замітка «Особливості роботи транспорту в Запоріжжі під час карантину» // Інтернет видання «Zaporizhzhia future». 18.12.2020. Режим доступу: <https://zaporizhzhia-future.com.ua/uk/osoblivosti-roboti-transportu-v-zaporizhhi-pid-chas-karantinu>

8. Замітка «Кран Захарій. Скандали та повернення на батьківщину» // Інтернет видання «Zaporizhzhia future». 25.01.2021. Режим доступу: <https://zaporizhzhia-future.com.ua/uk/kran-zaharij-skandaly-ta-povernennya-na-batkiivshhynu>

9. Стаття «Запоріжжя у кадрі. Як місто потрапляло до фільмів» // Інтернет видання «Zaporizhzhia-trend». 25.01.2021. Режим доступу: <https://zaporizhzhia-trend.in.ua/uk/fullarticle-2268-zaporizhzhya-u-kadri-yak-misto-potrablyalo-do-filmiv>

10. Замітка «На Хортиці порахували кількість диких тварин» // Інтернет видання «Zaporizhzhia.name». 26.01.2021. Режим доступу: <https://zaporizhzhia.name/uk/na-hortyczi-porahuvaly-kilkist-dykyh-tvaryn>

11. Стаття «Блокування Geek Journal. Як український Youtube боронив запорізького блогера» // Інтернет видання «Izaporizhets». 26.01.2021. Режим доступу: <https://izaporizhets.com/uk/news-4242>

12. Замітка «Найдовша траса Запоріжжя з висоти пташиного польоту» // Інтернет видання «Zaporizhzhia future». 27.01.2021. Режим доступу: <https://zaporizhzhia-future.com.ua/uk/najdovsha-trasa-zaporizhzhya-z-vysoty-ptychogo-polotu>

13. Замітка «Хортицю планують зробити туристичним магнітом України» // Інтернет видання «Zaporizhzhia future». 27.01.2021. Режим доступу: <https://zaporizhzhia-future.com.ua/uk/horticyu-planuyut-zrobiti-turistichnim-magnitom-ukrayini>

14. Замітка «Створена комісія з приводу каолінового кар'єру. Подробиці розв'язання проблеми» // Інтернет видання «Zaporizhzhia.one» 28.01.2021. Режим доступу: <https://zaporizh>

[zhia.one/uk/stvorena-komisiya-z-pryvodu-kaolinovogo-karyeru-podrobyczy-rozvyazannya-problemy](https://zaporizhzhia.one/uk/stvorena-komisiya-z-pryvodu-kaolinovogo-karyeru-podrobyczy-rozvyazannya-problemy)

15. Замітка «У Запоріжжі після негоди частина населених пунктів залишилась без струму» // Інтернет видання «Zaporizhzhia future». 29.01.2021. Режим доступу: <https://zaporizhzhia-future.com.ua/uk/u-zaporizhzhii-pislya-negodi-chastina-naselenih-punktiv-zilishilas-bez-strumu>

16. Замітка «Лікарні Запорізької області отримали 7 апаратів ШВЛ» // Інтернет видання «Izaporizhets». 29.01.2021. Режим доступу: <https://izaporizhets.com/uk/news-4266>

17. Замітка «200 років Приморську. У місті видали збірку фактів та легенд» // Інтернет видання «Izaporizhets». 01.02.2021. Режим доступу: <https://izaporizhets.com/uk/news-4269>

18. Замітка «Запорізькі спортсмени виступили на командному чемпіонаті в Сумах» // Інтернет видання «Izaporizhets». 02.02.2021. Режим доступу: <https://izaporizhets.com/uk/news-4273>

19. Замітка «Аварія на Бородинській. Як відреагував голова ОДА та куди зник водій» // Інтернет видання «Zaporizhzhia future». 02.02.2021. Режим доступу: <https://zaporizhzhia-future.com.ua/uk/avariya-na-borodynskij-yak-vidreaguvav-golova-oda-ta-kudy-znyk-vodij>

20. Замітка «Запорізька група опублікувала кавер-відео пам'яті Кузьми Скрябіна» // Інтернет видання «Zaporizhzhia-trend». 03.02.2021. Режим доступу: <https://zaporizhzhia-trend.in.ua/uk/fullnews-2278>

21. Стаття «Основні урбаністичні недоліки Запоріжжя» // Інтернет видання «Zaporizhzhia future». 03.02.2021. Режим доступу: <https://zaporizhzhia-future.com.ua/uk/osnovni-urbanistichni-nedoliki-zaporizhzhya>

22. Замітка «Приспущенні стяги. 5-те лютого буде днем жалоби у Запорізькій області» // Інтернет видання «Izaporizhets». 04.02.2021. Режим доступу: <https://izaporizhets.com/uk/news-4291>

23. Замітка «СБУ затримала запорізьких сепаратистів, які намагались відродити СРСР» // Інтернет видання «Zaporizhzhia.one». 05.02.2021. Режим доступу: <https://zaporizhzhia.one/uk/sbu-zatrymala-zaporizkyh-separatystiv-yaki-namagalys-vidrodyty-srsr>

24. Стаття «Громадський транспорт в Запоріжжі. Чому маршрутки це «не ок?»» // Інтернет видання «Zaporizhzhia future». 05.02.2021. Режим доступу: <https://zaporizhzhia-future.com.ua/uk/gromadskyj-transport-v-zaporizhzhii-chomu-marshrutky-cze-ne-ok>

25. Стаття «У Запоріжжі зріс відсоток безробітних. На вакансію претендує у середньому 22 людини» // Інтернет-видання «Zaporizhzhia.one». 08.02.2021. Режим доступу: <https://zaporizhzhia.one/uk/u-zaporizhzhii-zris-vidsotok-bezrobitnyh-na-vakansiyu-pretenduye-u-serednomu-22-lyudyn>

26. Стаття «Запоріжжя без калюж та бруду. Як очистити місто?» // Інтернет видання «Zaporizhzhia.name». 08.02.2021. Режим доступу: <https://zaporizhzhia.name/uk/zaporizhzhya-bez-kalyuzh-ta-brudu-yak-ochystyty-misto>

27. Замітка «Фасад будинку Лещинського звільнили від реклами» // Інтернет видання «Zaporizhzhia future». 08.02.2021. Режим доступу: <https://zaporizhzhia-future.com.ua/uk/fasad-budynku-leshhynskogo-zvilnyly-vid-reklamy>

28. Замітка «В Запорізькій області чисельні масові пожежні перевірки» // Інтернет видання «Zaporizhzhia.one». 10.02.2021. Режим доступу: <https://zaporizhzhia.one/uk/v-zaporizkij-oblasti-chyselni-masovi-pozhezhni-perevirky>

29. Замітка «Ціна на газ не збільшиться до кінця опалювального сезону» // Інтернет видання «Zaporizhzhia.one». 10.02.2021. Режим доступу: <https://zaporizhzhia.one/uk/czina-na-gaz-ne-zbilshytsya-do-kincya-opalyvalnogo-sezonu>

30. Замітка «Запоріжжани зможуть зареєструватись на вакцинацію через додаток» // Інтернет видання «Izaporizhets». 10.02.2021. Режим доступу: <https://izaporizhets.com/uk/news-4312>

31. Замітка «Постраждали від ДТП у маршрутці №81 отримують компенсацію. Водія будуть судити» // Інтернет видання «Zaporizhzhia.one». 11.02.2021. Режим доступу: <https://zaporizhzhia.one/uk/postrazhdali-vid-dtp-u-marshrutczii-81-otrymayut-kompensacziyu-vodiya-budut-sudyty>
32. Замітка «Проїзд у маршрутці подорожчає або чому не слід підтримувати перевізників» // Інтернет видання «Zaporizhzhia future». 11.02.2021. Режим доступу: <https://zaporizhzhia-future.com.ua/uk/proyizd-u-marshrutczii-podorozhchaye-abo-chomu-ne-slid-pidtrymuvaty-pereviznykiv>
33. Замітка «Двох жителів Запорізької області затримали за збір секретної інформації» // Інтернет видання «Zaporizhzhia.one». 17.02.2021. Режим доступу: <https://zaporizhzhia.one/uk/dvoh-zhyteliv-zaporizkoyi-oblasti-zatrymaly-za-zbir-sekretnoyi-informacziyi>
34. Замітка «В Запорізькій області затримали рибалку браконьєра. Завдано понад 30 тисяч збитків» // Інтернет видання «Zaporizhzhia.name». 22.02.2021. Режим доступу: <https://zaporizhzhia.name/uk/v-zaporizkij-oblasti-zatrymaly-rybalku-brakonyera-zavdano-ponad-30-tysyach-zbytkiv>
35. Замітка «На Хортиці браконьєри встановили більше 30 пасток. Тварини постраждали» // Інтернет видання «Zaporizhzhia.name». 24.02.2021. Режим доступу: <https://zaporizhzhia.name/uk/na-hortyczi-brakonyery-vstanovyly-bilshe-30-pastok-tvaryny-postrazhdaly>
36. Замітка «У мешканця Запорізької області заберуть стадіон» // Інтернет видання «Zaporizhzhia future» 26.02.2021. Режим доступу: <https://zaporizhzhia-future.com.ua/uk/u-meshkanczya-zaporizkoyi-oblasti-zaberut-stadion>
37. Інтерв'ю «Посиденьки з Моховим | Інтерв'ю з розробником Control» // Інтернет-видання GameStreetUA. 03.09.2021. https://www.youtube.com/watch?v=00VIUHWwx4&ab_channel=GameStreetUA
38. Репортаж «Як GameStreetUA на Comic Con Ukraine ходили #CCU2021» // Інтернет-видання GameStreetUA. 29.09.2021. https://www.youtube.com/watch?v=M5MBjm0TxYU&ab_channel=GameStreetUA
39. Інтерв'ю «Посиденьки з Заболотним | Інтерв'ю з ігровим продюсером N-iX» // Інтернет видання GameStreetUA. 13.03.2022. https://www.youtube.com/watch?v=85yoZQ5zMhw&ab_channel=GameStreetUA
40. Огляд «Як стратегічно розвалити русню? | Українські стратегії» // Інтернет-видання GameStreetUA. 01.05.2022. https://www.youtube.com/watch?v=9Cnx30DahOI&ab_channel=GameStreetUA
41. Огляд «Симулятор побачень | Поява візуальних новел?» // Інтернет-видання GameStreetUA. 03.07.2022. https://www.youtube.com/watch?v=sbWtKkVcTNA&t=122s&ab_channel=GameStreetUA
42. Огляд «Партія проти: цензура та інші вибрики КНР у відеоіграх?» // Інтернет-видання GameStreetUA. 03.08.2022. https://www.youtube.com/watch?v=NJ90E_mbGAY&ab_channel=GameStreetUA
43. Огляд «Філософія Cyberpunk 2077 | Що хотіли донести розробники гри?» // Інтернет-видання GameStreetUA. 26.10.2022. https://www.youtube.com/watch?v=IPZ1RKA-cOo&ab_channel=GameStreetUA
44. Огляд «Секрет популярності МОБА | Історія жанру» // Інтернет-видання GameStreetUA. 14.12.2022. https://www.youtube.com/watch?v=O7PZTLV7ro&ab_channel=GameStreetUA
45. Портрєний нарис «Я Міядзакі усіх нагнув? | Історія успіху» // Інтернет-видання GameStreetUA. 13.02.2023. https://www.youtube.com/watch?v=CY0qidY5Amo&t=287s&ab_channel=GameStreetUA
46. Рецензія «Огляд Project Warlock II | Ретро шутер» // Інтернет-видання GameStreetUA. 09.04.2023. https://www.youtube.com/watch?v=gyOHGMYlsLk&ab_channel=GameStreetUA

**Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ**

Я Розін Ігор Сергійович, студент 4 курсу, форми навчання денної, факультету журналістики,

спеціальність журналістика, адреса електронної пошти rozin_is@ukr.net,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему

«Інфлюєнція війни на жанрово-тематичні аспекти медіакритичного каналу "Телебачення Торонто"»

відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений/ознайомлена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згоден/згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____ Підпис _____ ПІБ (студент) _____

Дата _____ Підпис _____ ПІБ (керівник проєкту) _____

ABSTRACT

The topic of the bachelor's qualification work: The influence of war on genre-thematic aspects in the media (using the example of "Toronto Television"). Volume of the main text: 38 pages. The number of sources used is 31.

The purpose of the work is to trace the impact of the war on the genre and thematic reformatting of the activities of "Television Toronto" as a representative of the Ukrainian media.

To achieve the goal of the research, we performed the following tasks: 1) to systematize the opinions of scientists regarding media activities during the war; 2) summarize the requirements for the work of mass media during hostilities; 3) to find out the characteristic features of the content of the "Television Toronto" project before and during the full-scale invasion.

The object of the study is the materials of "Television Toronto", released in the period from November 2021 to July 2022.

The subject of the study is the transformation of genre-thematic diversity in the field of information and entertainment journalism in the conditions of a full-scale war on the territory of Ukraine.

Formal and substantive characteristics of the project. The creative project is a cycle of informational video materials for the specialized online publication GameStreetUA, which consists of 10 informational and entertainment stories with a duration of 10 to 60 minutes, created in the period from September 2021 to April 2023. The implemented project demonstrates the influence of the socio-political situation in the country on the verbal and visual means of the comic in journalistic materials.

Keywords: military journalism, hate speech, infotainment, hate speech.